

Călăuza

BIBLIOTECARULUI

CUPRINSUL

Spre un nou avânt în activitatea bibliotecilor	1
M. ARISTOTEL — Ne pregătim de concurs	3
In întîmpinarea celei de a 40-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie	5
Vladimir Ilici Lenin	4
CRISTIAN V. ROSKE — Biblioteca centrală a Institutului de Cercetări Agronomice al Academiei R.P.R.	8
V. și GR. BOTEZ — B. P. Mașdeu bibliotecar la Iași	10
Din experiența unei secții de evidență și catalogare	14
In slujba transformării socialiste a agriculturii	16
Pregătirea cadrelor de bibliotecari:	
LUCREȚIA CETINA — Ridicarea calificării profesionale	18
M. Ghibernea — Seminar sau consfătuire?	19
C. GHERBERGHER — O formă nouă de popularizare a cărții	21
Din experiența bibliotecilor sovietice:	
V. TEREHOV — Un cerc de bibliografie locală la bibliotecă	22
Discuții:	
TEOFIL BUGNARIU — Despre bibliografia orașului Cluj și problema bibliografiilor pentru studiul regiunii	24
MINA RING — Bibliografia pentru studiul regiunii	26
ANTON PEAGU — O muncă interesantă	29
In atenția bibliotecarilor	31
Materiale de specialitate din străinătate	32

8

1957

L. N. S. Cluj 1957

UN APEL al *Academiei de științe* a **R.P. POLONE**

Academia de Științe a R. P. Polone lansează un apel în vederea obținerii de documente de arhivă, manuscrise, texte dactilografiate, colecții grafice, hărți, planuri, schițe etc., privitoare la activitatea științifică și de creație a polonezilor și la aportul lor la dezvoltarea științei și culturii umanității, mai ales între secolele XVI și XX.

Războaiele succesive care au avut loc pe teritoriul Poloniei au devastat în mare măsură arhivele bibliotecilor, diferitele colecții și au cauzat pierderea unor documente prețioase, a corespondențelor, etc. Istoria furtunoasă a poporului polonez care și-a pierdut independența națională la sfârșitul secolului XVIII și și-a recucerit-o numai la începutul secolului XX, a avut drept urmărire împrăștierea polonezilor în lumea întreagă. Totuși, prin activitatea lor individuală sau prin lucrările lor în cadrul instituțiilor științifice din țările unde și-au găsit azilul, polonezii au contribuit în mare măsură la îmbogățirea vieții culturale și științifice a epocii lor.

Academia de Științe a R. P. Polone speră să găsească în arhive, în biblioteci, în muzee și în diferite colecții din toate țările lumii documente prețioase care să ilustreze activitatea intelectuală și de creație a polonezilor. Informațiile care li vor fi comunicate în legătură cu acest lucru vor permite Academiei să înlăture gravele lacune din documentele pe care le posedă și să organizeze cercetări mai largi, făcând apel la mijloacele tehnice moderne (microfilme în special).

Academia roagă ca orice date și informații să fie trimise Arhivelor Academiei de Științe a R. P. Polone, Nowy Swiat 72, Varsovie, Pologne.

CĂLĂUZA BIBLIOTECARULUI

PUBLICAȚIE A MINISTERULUI ÎNVĂȚĂMINTULUI ȘI CULTURII DIN R. P. R.

ANUL X

Nr. 8

AUGUST 1957

Redacția: București, Calea Rahovei Nr. 2—4 — tel. 3.94.04

Spre un nou avânt în ACTIVITATEA BIBLIOTECILOR

În zilele de 9, 10 și 11 iulie g.c., a avut loc la București o consfătuire pe țară cu directorii bibliotecilor regionale și cu unii bibliotecari raionali și sătești. Conșfătuirea, convocată de Direcția bibliotecilor din Ministerul Învățământului și Culturii, a avut pe ordinea de zi discutarea problemelor legate de îndrumarea lecturii cititorilor și organizarea și activitatea bibliotecilor de la sate.

Bibliotecarii prezenți au ascultat mai întâi referatele bibliotecilor regionale din Orașul Stalin și Bacău asupra muncii desfășurate pentru îndrumarea lecturii cititorilor, apoi referatele bibliotecilor regionale din Suceava și Iași și bibliotecii raionale din Reghin privind munca cu cartea la sate.

Referatele, discuțiile purtate asupra lor ca și concluziile trase, au prilejuit o analiză profundă a situației existente în domeniile de muncă dezbătute, au reușit să arate sarcinile ce revin în viitor lucrătorilor din biblioteci în vederea ridicării activității lor la un nivel mai înalt.

Lucrările consfăturii au scos la iveală prestigiul crescând de care se bucură bibliotecile regionale în fața maselor. Acest lucru se oglindește între altele și în creșterea numărului de cititori și al cărților citite. În anul care s-a scurs, numărul cititorilor bibliotecilor regionale a sporit cu 20.468 față de anul 1955, iar cel al cărților citite cu 472.601. S-au îmbunătățit și indicii de citire în mai toate bibliotecile regionale.

Dar odată cu frumosele realizări dobândite în atragerea cititorilor, consfătuirea a relevat rămânerea în urmă în ceea ce privește munca de îndrumare a lecturii cititorilor. Acest aspect se manifestă în procentajul scăzut al lucrărilor social-politice, tehnice și științifice difuzate.

Cauzele acestei situații sînt multiple. În primul rînd, în multe biblioteci regionale cititorul nu se bucură de atenția cuvenită. Pentru unii lucrători ai bibliotecilor, cititorul este o „persoană fizică” și nu un om viu care trebuie ajutat prin toate mijloacele pentru a găsi cartea cea mai potrivită.

S-a relevat faptul că munca de împrumut este încredințată adeseori unor bibliotecari slabi pregătiți din punct de vedere profesional sau proaspăt încadrați, care desfășoară o deservire necompetentă, folosind cărțile care le stau la îndemînă. Urmarea acestui stil defectuos de muncă, este o lectură dezordonată, la împlinare, așa cum se împlină de pildă la biblioteca regională Bacău.

O bună îndrumare a lecturii cititorilor nu se poate face fără instrumentele necesare. Consfătuirea a scos în evidență lipsuri serioase în alcătuirea cataloagelor, lipsuri care fac ca acestea să nu-și atingă scopul. Sînt biblioteci unde se face resimțită inexistența muncii bibliografice în ajutorul cititorilor, pentru determinarea unor lecturi sistematice.

Manifestările de masă în scopul trecerii cititorilor de la cartea beletristică la cea social-politică și tehnică nu sînt nici ele folosite în măsură suficientă. Iar atunci cînd sînt organizate, caracterul lor formal împiedică rezultatele scontate. De aceea, procentajul cărților tehnice și social-politice difuzate continuă să fie scăzut.

Consfătuirea a arătat căile de urmat pentru lichidarea lipsurilor. Astfel, s-a preconizat întărirea secțiilor de împrumut cu bibliotecari calificați, care să cunoască temeinic fondul de cărți pe care-l mînuiesc, ridicarea continuă a nivelului politic, cultural și profesional al lucrătorilor din biblioteci; organizarea temeinică a cataloagelor, înfișterea unei susținute activități bibliografice în slujba îndrumării lecturii cititorilor, o mai bună pregătire a manifestărilor de masă și orientarea lor spre popularizarea cărților social-politice, tehnice și științifice. Aceste sarcini revin de urgență bibliotecarilor pentru îmbunătățirea conținutului muncii cu cititorii.

În ce privește cititul la sate, lucrările consfătuirii au arătat că există multe biblioteci sătești care au reușit să atragă un mare număr de cititori, cum e cazul bibliotecilor din Vinători, raionul Tg. Neamț, Camăr, raionul Simleul Silvaniei, Mihail Kogălniceanu, raionul Medgidia. Totuși media pe țară a cititorilor bibliotecilor sătești este nesatisfăcătoare. Numărul cititorilor bibliotecilor de câmine culturale se menține și el la un nivel scăzut. Nemulțumitoare este și media pe întreaga țară a cărților citite la sate.

Situația de mai sus se datorește faptului că bibliotecile regionale și raionale duc o insuficientă muncă de îndrumare a bibliotecilor de la sate, în mod special al celor de câmine culturale. Bibliotecile regionale și raionale nu au finit seamă că bibliotecile sătești deși se află în continuă creștere, sînt încă în număr destul de redus și ca atare se află departe de a putea face față cerințelor de deservire a întregii populații rurale. Nu este mai puțin adevărat că la menținerea unui număr scăzut de cititori și cărți citite la bibliotecile căminelor culturale contribuie în mare măsură și lipsa de cărți, fluctuațiile cadrelor de bibliotecari, lipsa de grijă pentru stimularea cadrelor voluntare.

În cursul anului trecut în unele regiuni s-au desfășurat o serie de acțiuni locale menite să stimuleze creșterea numărului de cititori la sate. Așa a fost inițiativa bibliotecii regionale din Craiova de a organiza o întrecere interraională pentru cuprinderea fiecărei case de țaran muncitor în raza de acțiune a bibliotecii sătești, dar în general, asemenea acțiuni au fost neglijate de conducerea bibliotecilor regionale. Cele mai multe biblioteci au lăsat ca munca cu cartea la sate să se desfășoare de la sine, după priceperea și inițiativa bibliotecarilor sătești, nu îndeajuns de orientați asupra importanței sarcinilor lor.

Bibliotecarii care au luat cuvîntul la consfătuire au arătat roadele bibliotecilor mobile în înviorarea muncii cu cartea la sate. Fără îndoială că intensificarea rețelei de biblioteci mobile este un mijloc puternic în îmbunătățirea activității bibliotecilor căminelor culturale. Totuși, așa cum s-a arătat în concluzii, nu înseamnă că ele ar putea să ducă la rezolvarea problemei atât de dificile a cititului la sate. Bibliotecile regionale, raionale și sătești trebuie să caute a mări rețeaua de biblioteci mobile, în mod special în jurul bibliotecii staționare, acolo unde ele pot fi mai ușor împrăștiate și controlate cum își desfășoară activitatea. În același timp trebuie extinsă experiența regiunilor Constanța și Galați în direcția creării de biblioteci în colaborare cu G.A.C.-uri, în comunele cooperativizate în întregime și unde există o gospodărie agricolă colectivă puternică. Înființarea acestor biblioteci, cu bibliotecari salariați în întregime sau parțial de gospodăria colectivă care asigură și condițiile de bună funcționare a acestora și pe care ministerul le dotează cu un fond inițial de 1500—2000 volume, promite perspective deosebite de frumoză în organizarea unor biblioteci puternice în comunele cooperativizate.

Atenția bibliotecilor regionale și raionale trebuie să se îndrepte în momentul de față spre buna organizare a recentului concurs inițiat de Ministerul Învățămîntului și Culturii între bibliotecile sătești, cele ale căminelor culturale, ale caselor de citit și colțuri roșii din G.A.C.

Aniversarea zilei de 23 August trebuie să găsească toate aceste biblioteci antrenate în concurs. De aceea, bibliotecile regionale și cele raionale trebuie să se preocupe îndeaproape de popularizarea prin toate mijloacele a concursului și de instruire temeinică a bibliotecarilor de la sate, în mod special a cadrelor voluntare, care trebuie să cunoască bine importanța și obiectivele urmărite.

Trebuie să fie clar tuturor bibliotecarilor regionali și raionali cărora le revine o mare răspundere în desfășurarea concursului, că acesta constituie un mijloc minunat pentru stimularea activității bibliotecilor de la sate, pentru lichidarea lipsurilor serioase ce mai dăinuie încă în acest sector important de activitate.

Consfătuirea organizată de Ministerul Învățămîntului și Culturii a fost prilejul unor interesante învățăminte pentru bibliotecari. Însușindu-și-le și dîndu-le viață, ei vor putea dobîndi noi succese în activitatea lor, deschizînd muncii cu cartea perspectivele unui nou avînt general.

Ne pregătim de concurs

MITREA ARISTOTEL
Îndrumător al Secției regionale
învățământ și cultură — Bacău

În regiunea Bacău, în afara unei biblioteci centrale regionale și a 9 biblioteci centrale raionale, funcționează un număr de 63 biblioteci sătești, 938 de biblioteci de cămine culturale și case de citit și 52 biblioteci ale colțurilor roșii din G.A.C.

Trebuie să arătăm însă că, în pofida unei serii de realizări obținute, munca cu cartea în satele acestei regiuni se menține la un nivel destul de scăzut. Multe biblioteci au activitate slabă, activitate de suprafață, deoarece bibliotecarii respectivi nu pun destul suflet în munca lor sau își limitează activitatea la o deservire mecanică a cititorilor. Din această cauză numărul de cititori la sate este mic în raport cu numărul locuitorilor, întrucât cele de citire scăzut, cartea agrotehnică nu a pătruns destul de adinc în rîndul maselor țărănești, ca și cartea de știință popularizată.

În această privință, socot deosebit de binevenită inițiativa Ministerului Învățămîntului și Culturii de a organiza un concurs între bibliotecile de la sate. Această inițiativă a găsit un larg ecou în rîndurile tuturor activiștilor culturali din regiunea noastră, care văd în el un minunat prilej pentru stimularea activității bibliotecilor sătești și în mod special al celor de cămine culturale, case de citit și colțuri roșii, pentru obținerea unui avînt general în munca cu cartea la sate.

Instrucțiunile cu privire la concurs s-au și trimis bibliotecilor și pe baza lor este de așteptat să înceapă organizarea activității bibliotecilor chemate să participe la această acțiune.

Experiența ne arată însă că, oricît interes ar prezenta ideile, sugestiile sau acțiunile prevăzute pentru organizarea întrecerilor, ele nu ajung să dea rezultatele dorite, dacă nu sînt suficient de bine organizate, îndrumate și susținute de organele de conducere, în cazul de față, de secțiile de învățămînt și cultură ca și de bibliotecile regionale și raionale.

De aceea, Secția de învățămînt și cultură a regiunii Bacău în dorința de a însuflă concursul își propune o serie de măsuri menite să mobilizeze toate forțele de la sate angajate în munca cu cartea.

În primul rînd, secția împreună cu bibliotecă regională, vor căuta să popularizeze concursul prin toate mijloacele ca el să fie

cunoscut în fiecare comună, sat și cătun din regiune. În același timp ne propunem să trimitem pe teren cit mai urgent un apel adresat profesorilor, învățătorilor, organizațiilor de U.T.M., cărora le vom solicita sprijinul pentru buna desfășurare a concursului.

Odată cu campania de popularizare a concursului și antrenarea tuturor forțelor capabile să ajute la reușita acestuia, vom acorda atenția necesară instruirii bibliotecarilor ca ei să stăpînească pe deplin obiectivele concursului. Biblioteca regională se va îngriji de instruirea temeinică a bibliotecarilor raionali. Ea va urmări apoi felul cum aceștia la rîndul lor vor instrui pe bibliotecarii de la sate, în mod special pe cei de la căminele culturale. Mobilizînd bibliotecarii de la sate la ședințele de instruire, arătînd-le importanța concursului, noi ne vom strădui ca nici o bibliotecă de la sat să nu rămînă în afara lui.

Tot atît de importante sînt și măsurile necesare de a menține mereu trează atenția bibliotecarilor cit și a opiniei publice asupra concursului. În acest scop, vom publica regulat articole în presa locală, iar biblioteca regională, precum și unele biblioteci raionale vor edita buletine privind desfășurarea concursului în regiune. Totodată vor fi evidențiate bibliotecarii fruntași precum și membrii colectivelor lor care vor obține realizări remarcabile în munca lor pentru concurs.

Dat fiind că în regiune se resimte lipsa unor cărți absolut necesare în lumea satelor, vom căuta să înlăturăm această deficiență printr-o mai justă aprovizionare a bibliotecilor sătești și a celor de cămine culturale și case de citit, precum și printr-o mai bună folosire a bibliotecilor mobile.

Pentru a putea cunoaște la timp rezultatele desfășurării concursului și a îndepărta lipsurile ce se vor ivi, ne-am propus ca împreună cu bibliotecarii șefi ai bibliotecilor raionale să analizăm periodic mersul concursului. În același timp, ținînd seama că factorul hotărîtor în munca cu cartea îl constituie cadrele, vom lua măsuri energice pentru încadrarea bibliotecilor de la sate cu oameni corespunzători, cu dragoste față de această muncă.

Sîntem hotărîți ca prin sporirea străduințelor noastre să obținem rezultate care să legitimeze dorința noastră de a ne situa în rînd cu regiunile fruntașe din țară.

IN ÎNȚIMPINAREA CELEI DE A 40-a
ANIVERSĂRI A MARI REVOLUȚII
SOCIALISTE DIN OCTOMBRIE

VLADIMIR ILICI LENIN

Figura lui Lenin, organizatorul celei mai grandioase transformări revoluționare din lume, este oglindită în multe opere literare și serieri memorialistice. Numeroși conducători ai Partidului Comunist al Uniunii Sovietice și ai statului sovietic, tovarăși de luptă și discipoli, au evocat în amintirile lor activitatea revoluționară a lui Vladimir Ilici Lenin din epoca în care el a început să organizeze lupta pentru întemeierea partidului comunist, apoi pentru instaurarea dictaturii proletariatului, pentru crearea și consolidarea statului sovietic, pentru construirea socialismului.

În volumul *Amintiri despre V. I. Lenin* (E.S.P.L.P., 1957) sînt reunite cele mai interesante amintiri scrise de cei care l-au cunoscut și au lucrat cu el. Astfel, în partea primă a volumului sînt prezentate amintirile unor rude ale marelui Lenin: A. I. Ulianova-Elizarova, D. I. Ulianova, M. I. Ulianova și N. K. Krupskaja scriu amintiri despre copilăria și tinerețea lui Lenin și despre activitatea lui revoluționară la Kazan, Samara și Petersburg, precum și despre anii de deportare.

Activitatea lui Lenin la Iskra, în perioada întemeierii partidului muncitoresc, este caracterizată în amintirile unor însemnați activiști de partid cum au fost A. V. Lunacearski, N. A. Alekseev, V. A. Karpinski și alții.

Extrem de interesante sînt amintirile lui Gorki din anii emigrației lui Lenin și despre conducerea de către acesta a primei revoluții ruse, în legătură cu care mai întîlnim evocările lui K. E. Vorosilov, K. T. Sverdlova și ale altora.

Lupta dusă de Lenin în timpul războiului imperialist împotriva social-șovinismului și a centrismului, este descrisă în amintirile lui Kolarov și Ganețki, după care urmează evocarea glorioasei perioade ce a survenit după înapoierea lui Lenin în țară, în 1917, și a bogatei activități desfășurate în domeniul pregătirii insurecției armate și în conducerea Marii Revoluții Socialiste, inclusiv activitatea lui pentru întărirea tinerii puteri sovietice. Aceste aspecte le găsim evocate într-o serie de amintiri scrise de colaboratori și contemporani ai lui Lenin ca, de pildă G. K. Ordjonikidze, Lunacearski, V. V. Vasiliev, N. A. Emilianov, M. I. Ulianova, etc.

Amintirile scrise de rudele lui Lenin și la care ne-am referit mai sus au apărut și într-un volum separat intitulat: *Lenin în amintirile rudelor* (Cartea Rusă, 1956).

Evocările scrise de A. I. Ulianova-Elizarova, D. R. Ulianov, M. I. Ulianova și N. K. Krupskaja cuprinzînd diferite perioade din copilăria și tinerețea lui Lenin, precum și unele aspecte din activitatea lui înainte și după Marea Revoluție Socialistă, dau posibilitate cititorului să cunoască astfel pe părinți și întreaga familie a lui Lenin, dragostea lui de învățătură, înclinațiile ce le avea pentru artă, închisorile și deportările prin care a trecut, precum și o seamă întreagă de caracteristici care au alcătuit trăsura lui personalitate.

O altă carte de evocări este volumul intitulat *Amintiri despre V. I. Lenin* (Cartea Rusă, 1955) în care găsim mărturiile lui G. M. Krijanovski, T. S. Zelicson-Bobrovskaia, V. A. Karpinski, S. I. Gopner, E. D. Stasova și G. I. Petrovski, precum și unele amintiri ale muncitorilor de la fabrica „Triohgornaia manufaktura” unde Lenin venea adesea să ia parte la întrunirile convocate de muncitorii fabricii.

În afară de evocările muncitorilor de la fabrica Triohgornaia și ale T. S. Zelicson-Bobrovskaia, materialul acestei cărți se află și în volumul *Amintiri despre V. I. Lenin* amintit la început.

Lenin a iubit tineretul, s-a interesat de educarea lui și l-a ajutat din răspuțeri, sîndu-se să-i creeze cele mai bune condiții de muncă. În legătură cu atitudinea lui Lenin față de tineret se recomandă citirea amintirilor lui A. Bezimenski. Acesta a scris o serie de reportaje reunite sub titlul *La primele Congrese ale Comsomolului* (Editura tineretului, 1955) și unde el povestește vizita pe care o delegație i-a făcut-o lui Lenin după alegerea lui ca președinte de onoare al primului congres al Uniunii tineretului muncitoresc și țărănesc din Rusia. De asemenea, descrie participarea personală a lui Lenin la cel de-al treilea congres al Comsomolului.

Evocări despre viața și activitatea lui V. I. Lenin se găsesc inserate și în numeroase ziare și reviste. Printre acestea menționăm articolul lui N. Militin, *Întîlniri cu Lenin*, 1919-1920 (Tînărul scriitor, 1955, nr. 3).

p. 47—50); articolele *Simplitate* (din amintirile lui J. F. Sneşnikov și M. N. Sneşnikova) și *Intoldeana cu masele* (din amintirile lui T. F. Liudvinskaia) apărute în ziarul „Știința tineretului” din 21.IV.57, p. 2; *Un om simplu și inimos* cuprinzând evocările vechii comuniste Raisa Borisova despre întâlnirile ei cu V. I. Lenin (Munca, 21.IV.57, p. 2); *Cum s-a întors V. I. Lenin din emigrație* de V. A. Karpinski (Munca, 16.IV.57, p. 2); *De vorbă cu un vechi militant bolșevic despre V. I. Lenin* de Dan Deșliu (Știința, 19.IV.57, p. 2); *Amintirile mele despre Vladimir Ilici* de Stepan Ghil (Munca, 21.IV.56, p. 3).

★

Scriitorii care au evocat în operele lor pe Lenin, au pus la contribuție întregul lor talent ca să redea istoriei activitatea lui multilaterală, bazată pe însușiri personale excepționale. Ca și Gorki, cunoscutul scriitor A. Serafimovici a cunoscut personal pe Lenin. El aduce o caldă mărturie a interesului pe care acesta îl manifestă literaturii și culturii în general. Povestirea *O vizită la Lenin* din volumul cu același nume (Cartea Rusă 1951) reconstituie unul din momentele de neuitat ale anului 1918, când Lenin știe să facă față nevoilor războiului civil, găsim totodată timp și pentru a sta de vorbă cu scriitorii, să se intereseze de lucrările lor, de progresele artistice și de toate problemele legate de cultură.

Cu nuvela *Portretul lui Lenin* de K. Feștin (Cartea Rusă, 1955) intrăm în domeniul literaturii propriu-zise.

Subiectul acestei nuvele evocă un congres al Kominternului la care pictorul Serghei Șumilin este trimis de la ziar să facă portretul unui delegat german din Braunschweig. Dar pictorul avea o veche și arzătoare dorință de a face portretul lui Lenin. După ce-l ascultă vorbind, începu să-i creioneze chipul. Recomandăm lectura ultimului fragment (p. 18—25) în care Șumilin prezintă lui Lenin portretul ce i l-a făcut.

În romanele sale *Piinea* (Cartea Rusă, 1954) și *Calvarul* (Cartea Rusă, 1954), Alexei Tolstoi prezintă pe Lenin în cele mai grele zile ce au urmat Revoluției.

Primul roman povestind odiseea apărării Tarifului închină pagini impresionante amintirii lui Lenin.

Muncitorii din Petrograd care pleacă pe front sînt însufleșiți de cuvintele lui Lenin. Tolstoi folosește înalta lui măiestrie de povestitor ca să redea cât mai veridic legătura trăinică dintre poporul muncitor și genialul lui conducător care a vegheat zi și noapte ca să asigure triumful definitiv al cauzei proletarietului.

Aceeași problemă a luptei împotriva contrarevoluționarilor și a intervenționiștilor

este reluată cu mai mare amploare în trilogia *Calvarul*. Vom găsi și în paginile acestui roman, zugrăvit cu mult meșteșug, portretul lui Lenin, a cărui prezență este simțită de altfel în desfășurarea întregii acțiuni.

Oameni simpli cum sînt Ivan Gora, tînăr fierar de la uzinele Putilov sau Agripina Cebreț care a slujit din fragedă copilărie la casele chiburilor, se apropie cu toată increderea de marele Lenin, fiindcă ei văd în el pe omul capabil să conducă destinele revoluției și să zdrobească inverșunarea dușmanului.

Unul din vestiții eroi ai războiului civil a fost și muncitorul Parhomenko pe care scriitorul Vs. Ivanov ni-l descrie în romanul cu același nume. (Cartea Rusă, 1951). Parhomenko s-a ridicat de jos la cele mai de răspundere sarcini militare și a avut prilejul să se întâlnească cu Lenin în zilele cînd acesta supraveghea din cabinetul lui de lucru toate sectoarele de organizare a tînărului stat sovietic, ținînd în același timp legătura cu comandanții de pe front, pe care a știut să-i îndrumeze spre victorie.

Interesantă culegere de fragmente de povestiri a cărei lectură se recomandă deosebi tineretului este volumul *Din viața lui Lenin* (E.S.P.L.A., 1952). Găsim cuprinse în aceste pagini o povestire despre anii de copilărie și de școală a lui Ilici scrisă de A. I. Ulianova, sora lui V. I. Lenin, povestirea muncitorului Kniazev despre una din acțiunile conspirative ale lui Lenin în anii studenției, un fragment din povestirea lui F. N. Samoilov în care este vorba de întoarcerea lui Lenin din străinătate în aprilie 1917, un rezumat al povestirii *Asediul palatului de iarnă* de I. Saveliev, precum și povestiri și amintiri ale unor muncitori bătrîni care l-au cunoscut pe Lenin și au ascultat neuitatele lui cuvîntări.

În povestirea *La odihnă* de I. Aramilev (Cartea Rusă, 1954) găsim descrisă o zi de odihnă a lui Lenin care vine la vînătoare într-un sat, unde oamenii fără să-l cunoască, vorbesc cu dragoste și admirație despre activitatea lui.

Pagini despre viața lui Lenin se găsesc și în volumul *Povestiri despre Lenin* (Cartea Rusă, 1957) care cuprinde evocări și povestiri semnate de Matê Zalka, L. Borisov, S. Antcnov, A. Bek, L. Seifulina și M. Velickov.

Durerea poporului la moartea lui Lenin se oglindește în numeroase lucrări printre care amintim și capitolul *Moartea lui Lenin* din povestirea *Învățătoarea* de N. G. Șliar. (Cartea Rusă, 1952).

Dramaturgia sovietică este foarte bogată în zugrăvirea episoadelor istorice din timpul Marii Revoluții Socialiste și a războiului civil. În multe din aceste drame Lenin apare în toată măreția rolului său de conducător și organizator al statului sovietic.

Piese ca *Adevărul* de A. Korneiciuk (în vol. *Teatru*, Cartea Rusă, 1951), *Pe malul Nevei* de C. Treniov (Cartea Rusă, 1950), *Omul cu arma și Orologiul Kremlinului* de N. Pogodin, *Neuitatul an 1918* de Vs. Vișneyski (Cartea Rusă, 1950), precum și numeroase scenarii de film sînt puternice documente ale influenței pe care Lenin a avut-o asupra poporului și demonstrează forța clocotitoare pe care el a inspirat-o muncitorilor și țăranilor în zilele hotărîtoare dintre anii 1917—1919.

★

În ceea ce privește oglindirea lui Lenin în poezie ar fi cu neputință să amintim toate poeziile pe care cei mai buni reprezentanți ai liricii sovietice le-au închinat lui.

Cel mai entuziast cîntăreț al vieții și o-perei marelui Lenin a fost, fără îndoială, Maiakovski care a dat întreaga măsură a geniului său în strofele închinare lui Lenin. Poemul său *Vladimir Ilici Lenin* (Cartea Rusă, 1956), a fost închinat pe baza unui studiu temeinic al materialelor care se refereau la Lenin. El proslăvește activitatea lui revoluționară, rolul pe care Lenin l-a jucat în organizarea revoluției, apoi diferitele etape ale Marii Revoluții din Octombrie și începuturile de organizare a statului sovietic pe care poetul le înfățișează indisolubil, legate de numele lui Lenin.

Poemul *Vladimir Ilici Lenin* este considerat cu drept cuvînt una din capodoperele literaturii universale, demnă de memoria genialului organizator și conducător al proletariatului. Zugrăvind durerea poporului la încercarea lui Lenin, Maiakovski face din ea un steag de luptă, chemînd oastea proletară :

pentru ultima luptă !

Și voi robilor sus !

În genunchi nu mai stați !

Proletari, ridicați-vă,

oaste îndrăzneată !

Trăiască revoluția,

ea-i sorocul, ea-i gloria...

O luptă ca asta,

fără seamăn măreață

n-a cunoscut

niciodată

istoria.

Maiakovski a închinat lui Lenin și alte strofe printre care amintim *De vorbă cu tovarășul Lenin și Lenin e cu noi* (E.S.P.L.A., 1954) pe care le găsim și în volumul *Poezii despre Lenin* (Cartea Rusă, 1951).

Și alți poeți contemporani ai lui Lenin i-au închinat versuri de slavă. Amintim pe Valeri Briusov cu poezia *Lenin*, Serghei Esenin cu poemul *Lenin*, Iliia Selvinski cu *Balada despre Leninism*, Visarion Saianov cu *Lenin în localitatea Gorki*, Vera Inber cu *Cinci nopți și cinci zile — scrisă la moartea titanului — poezii care se numără printre cele mai bune apărute în *Antologia poeziei sovietice* (Cartea Rusă, 1955).*

Reprezentanții liricii popoarelor sovietice sînt de asemenea prezenți în această antologie cu versuri închinare lui Lenin.

Poetul ucrainean Andrei Malîșko în cîntul IV al poemului său *Legenda vie* evocă măreția figură a lui Lenin în momentele de restricție ale Marelui Război pentru Apărarea Patriei. Amintirea lui Lenin devine un simbol pentru cei ce trebuie să susțină lupta grea împotriva cîtropicitorului.

În *Glusul patriei*, poetul armean Nairi-Zarian amintindu-și că țara e în primejdie se întoarce cu gîndul la Lenin :

Și iată dar,

în ceasul crudei soarte

cînd neamtu-ntinde ghiare-n spre Kremlin,

să ne-amintim

de-un nume fără moarte,

în clipa grelei cumpeni,

de Lenin.

Străvechii noastre nații, de milenii,

el i-a redat de-apururi

tineretea,

iar dinuții răpindu-i bătrîneța

ne-au înviat

cuvîntele lui Lenin.

Așot Grași, alt poet armean închină, de asemenea, strofe de evocare, în poezia *Brazii Kremlinului*.

În ciclul poeziei daghestane reținem oda *Puterea noastră* pe care poetul Suleiman Stalski o închină lui Lenin :

În fața țării-ntregi azi vin
Eu, Suleiman, să-l cînt senin
Pe Lenin, ce ne-a dat din plin
Supremul drept — puterea noastră.

Poetul azerbaidjan Samed Vurgun în volumul de *Versuri alese* (Cartea Rusă, 1955) aduce prin strofele sale un cald prinos de recunoștință marelui Lenin :

Cu dragoste de fiu curat
M-aplec-nainte-ți tulburat.
Mătasea steagurilor tale
Ca soarele m-a luminat

(*Lenin trăiește*)

Iar în poemul *Cîntîndu-l pe Lenin* proslăvind învîțătura marxistă exclamă :

Nu-i Marx fără urmași, stimații mei
Spre viitor e zarea luminată
Căci lumea n-a luptat fără teamei
Și Lenin tot spre viiter arată

Sînt bine cunoscute poeziile bătrînelui rap-sod cazah Djambul Djambaev, care la a-dînci bătrînețe și-a însușit lira părăsită o vreme, închinînd strofe răscolitoare marelui Lenin. Unele din acestea se găsesc în volumul *Poezii despre Lenin* (Cartea Rusă, 1951) care mai cuprinde versuri de Marșak, Tihonov, Kirsanov, etc.

Mai toți poeții actualei generații s-au inspirat din opera și viața lui Lenin. Dintre versurile traduse în romînește se remarcă volumul de *Poezii* ale lui Alexei Surkov (Cartea Rusă, 1951) în tîlmăcirea lui Mihai Dragomir. Evocînd lupta revoluționară a poporului, poetul se referă la rolul lui Lenin ca, de pildă, în poemul *Drumul spre comunism*.

Prima poezie din volumul *Poezii și poeme de S. Scipaciov* (Cartea Rusă, 1956) se deschide cu un imn pentru Lenin *Iniția primăvară*. De asemenea, sînt incluse în volum, poemele *Lenin* și celebrul poem *Căsuța din Susenskoe* în care poetul vine cu gânduri

de reculegre la casa unde Lenin și-a petrecut exilul siberian și revede cu emoție locul unde a trăit, masa la care a lucrat și la care

...poate încă nici nu mă născusem
Cînd el îmi hotărîse lungul drum.

Personalitatea lui Lenin este atît de vastă și multilaterală încît se explică faptul că după atîția ani de la moartea lui scriitorii de pretutindeni găsesc încă în ea o nepuizabilă sursă de inspirație.

Ceea ce am înfățișat mai sus nu reprezintă decît o infimă parte despre ceea ce s-a scris asupra lui Lenin în literatură fără să mai punem la socoteală o lungă serie de creații în versuri și proză care a îmbogățit și continuă să îmbogățească literatura progresistă a tuturor popoarelor din lume.

N. R. Prezentul material va putea fi folosit de bibliotecari în vederea organizării manifestărilor de masă închinete celei de a 40-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, precum și pentru îndrumarea lecturii cititorilor dornici să cunoască scrierile literaturii sovietice despre V. I. Lenin.

Ș T I R I

Comisia bibliotecară a Comitetului regional al lucrătorilor din domeniul culturii a organizat o seară a „bibliotecarului” în marea sală a Comitetului sindical regional unde s-au adunat peste 100 de bibliotecari de la bibliotecile de stat, din învățămînt și sindicale. Biblioteca regională a organizat o expoziție care a oglindit dezvoltarea bibliotecilor din regiune în cei 40 ani de la Marea Revoluție din Octombrie.

Seara a fost deschisă de președinta Comitetului sindical regional din domeniul culturii, A. G. Bubnovskaia.

O informare despre starea bibliotecilor în această perioadă a fost făcută de președinta comisiei bibliotecare L. P. Ivankina, bibliograf la biblioteca regională. Tov. Kluev, director adjunct a bibliotecii regionale, directorul bibliotecii regionale pentru copii și responsabilul secției bibliografice de la biblioteca regională au povestit despre activitatea lor în primii ani ai Puterii Sovietice.

Au luat cuvîntul cîțiva cititori ai bibliotecilor din regiunea Arhanghelsk.

În încheiere s-au înmînat diplome cîtorva bibliotecari fruntași. A urmat apoi un program artistic.

La 3 mai 1957 s-a inaugurat pentru cititori un nou corp de clădire A — a Bibliotecii de Stat a U.R.S.S. „V. I. Lenin”. În cele 3 etaje ale noii clădiri sînt sălile de lectură ale oamenilor de știință. La primul etaj sînt amenajate săli de lectură pentru științele biologice, medicină și agricultură, la etajul doi săli de lectură pentru științele sociale și la etajul III săli de lectură pentru științele fizico-matematice, economice și tehnice.

La etajul II într-o încăpere frumos amenajată sînt cataloagele. Aici se găsesc cataloage alfabetice în limba rusă și în limbile altor popoare ale U.R.S.S., catalogul cărților în limbi străine; un catalog sistematic, un catalog al articolelor din reviste, un catalog cumulativ al periodicelor străine ș. a. Pentru prima oară cititorii au la dispoziție un sistem atît de bogat de cataloage concentrat într-un singur loc. Lîngă cataloage s-a deschis un birou de îndrumare bibliografică și expoziții a noutăților. Fiecare sală de lectură are biblioteca ei auxiliară, corespunzătoare specificului sălii.

În cinstea celei de a 40-a aniversări a Marii Revoluții din Octombrie se va inaugura ultimul corp al noii clădiri (corpul B) cu cea mai încăpătoare sală de lectură.

Biblioteca centrală a Institutului de cercetări agronomice a Academiei R.P.R.

Ing. CRISTIAN V. ROSKE
șeful bibliotecii

Începîndu-și activitatea odată cu înființarea Institutului, Biblioteca Centrală I.C.A.R. a reușit în decursul celor aproape 30 de ani de activitate, să cuprindă peste 40.000 titluri de cărți și 3.400 de periodice (inclusiv unicatele de la bibliotecile secțiunilor și stațiunilor experimentale), transformîndu-se într-o bibliotecă de gradul I și devenind cea mai mare bibliotecă cu caracter agro-biologic din țară.

În urma hotărîrii Prezidiului Academiei R.P.R., de a descentraliza schimbul de publicații cu străinătatea din cadrul Bibliotecii Academiei — Biblioteca I.C.A.R. este una din primele biblioteci, care în cursul acestui an a pășit la schimb de publicații.

Fondul de publicații

În centrală se găsesc în prezent peste 37.000 titluri de cărți și broșuri (circa 46.000 vol.) cu următoarea repartizare tematică:

specialitatea Institutului	72%
domenii auxiliare	10%
ideologie	7%
diverse	11%

În afară de publicații cu caracter agricol (cultura plantelor, a legumelor, pomilor fructiferi și viței de vie, condiții agro-pedo-climatice de cultură, protecția plantelor, metode speciale de cultură de creștere și ameliorare a plantelor, ameliorațiuni agricole și agrosilvice), zootehnice și medicină veterinară, construcții și mașini agricole, silvicultură și economie agricolă și socialiste, — biblioteca posedă peste 2.000 de titluri de cărți privind statistica și finanțele publice, aproape 1.500 titluri de istorie și geografie, numeroase publicații de matematică, astronomie, etc.

Biblioteca Centrală I.C.A.R. posedă în prezent lucrări românești și străine foarte vechi, trînd despre credite imobiliare, bănci ipotecare, împrumuturi de stat și particulare, tarife vamale, burse și sisteme monetare, apoi ipoteze cosmogonice, fotogrametrie, mag-

netism terestru, ș.a. manuscrise și volume omagiale, ediții de lux și rare, păstrate în condiții destul de bune.

Printre colecțiile de periodice menționăm, pe lângă cele de agricultură generală ca: *Journal d'Agriculture pratique* (1853—1938), *Journal de l'Agriculture*, de J. A. Barral (1885—1908), *Comptes Rendus Hebdomadaires des Séances de L'Academie d'Agriculture de France* (din 1918 și pînă în prezent) — și buletine statistice românești și mai ales străine, cum sînt: *Journal of the Royal Statistical Society* (colecția completă din anul 1838 și pînă la 1915), *Zeitschrift für Schweizerische Statistik* (1873—1913), *Annuario estadístico do Reino de Portugal* (1875—1917), *Annuaire statistique du Norvège* (1879—1913), *de la Argentina* (1895) *de la Ville de Buenos Aires* (1891), *du Japon* (1908), cînuare statistice ale Danemarcei, Egiptului, Bavariei, Serbiei, etc.

În afară de periodicele de agricultură, zootehnie și silvicultură (*Revista Pădurilor* se află în colecție de la data apariției, 1881) cităm periodicele literare *Viata Rominească* din anul 1906, *Albina* din 1897 și *Convorbiri Literare* din 1866; de asemenea, colecția *Monitorului Oficial* începînd cu anul 1875, *Monitorul Oastei* (1860), *Buletinul Societății de Geografie* (1876), sau unele străine ca, M. Dalloz: *Jurisprudence générale, recueil périodique et critique* (1845—1901), *Bulletin de Statistique et de Legislation Comparée* (1877—1936), etc.

Din cele de mai sus se poate conchide cu ușurință că profilul bibliotecii I.C.A.R. este larg, datorită faptului că în timpul ultimilor 20 de ani au fost adăugate fonduri considerabile de publicații de la bibliotecile fostelor ministere de agricultură, servicii de statistică și documentare, precum și numeroase biblioteci particulare.

Acest fapt face ca astăzi Biblioteca să posede *exemplare unice de cărți și colecții rare de periodice*, publicații care sînt consultate, în ultimul timp, de un cerc tot mai larg de cititori din afară.

Informarea bibliografică

Pentru a lărgi sfera de popularizare, cît și pentru a atrage atenția asupra noutăților de publicații intrate recent în bibliotecă, s-a luat inițiativa alcătuirii unui buletin bibliografic, la început cu apariția trimestrială, apoi lunară, buletin care, fiind tot mai mult solicitat de instituțiile științifice și de învățămînt agricol, și-a dublat tirajul numai în cursul acestui an.

De asemenea, tot în scopul informării și documentării agricele cît mai complete, pe lîngă cele două cataloage (fișiere alfabeteice și sistematice de cărți, periodice și traduceri), s-a inițiat anul acesta, un fișier nou, consacrat lucrărilor colaboratorilor I.C.A.R., un fișier pentru deziderate și publicații în curs de apariție sau procurare, catalogul periodicelor străine, ș.a.

În prezent se lucrează la catalogul publicațiilor de cărți și periodice intrate în ultimii zece ani, material grupat sistematic de cercetătorii sectorului de documentare tehnic-științifică din Institut.

La dispoziția tuturor cititorilor sînt puse toate cataloagele curente de publicații românești și străine — buletine de precum și revistele de specialitate din întreaga lume, sub formă de expoziție de perio-

Informarea bibliografică de specialitate se face și în exterior. Zilnic sosesc scrisori din toate țările de democrație populară, din Germania, Anglia, Franța, Italia, din S.U.A. și Canada, din țările asiatice, din Africa și Australia, prin care sînt cerute în număr tot mai mare publicațiile Institutului, Analele I.C.A.R., Indrumările Tehnice, tratate, monografii, ș.a.

Relațiile bibliotecii cu străinătatea

Din străinătate ne-au sosit în anul acesta, atît prin schimb cît și pe bază de abonamente, un număr de 480 de titluri de periodice curente din toată lumea, din care menționăm :

Plant Breeding Abstracts și *The Journal of Agricultural Science* din Anglia, *Bulletin de la Soc. d'Histoire Naturelle* (Algeria), *Anna-*

Biroul bibliotecii

les, *Assuntos Agrarios*, *Fyton* și diverse reviste ale facultăților de agronomie din Argentina, publicații numeroase de protecția plantelor din Austria, *Annales de Gembloux* (Belgia), *Revista Ceres* (Brazilia), *Canadian Journal of Plant Science* și *Revue d'Oka*, din Canada, *Seria Acta Sinica* din China, reviste cu caracter horticol din Elveția, cele cinci serii ale Analelor Institutului Național de Cercetări Agronomice din Franța, *Landwirtschaftliches Zentralblatt* (I-IV Abteilung) (Germania), *Fruticoltura* și *Il riso* (Italia), *Cytologia* (Japonia), *Euphytica* (Olanda), *Agronomia* (Peru), *Acta Agriculturae Scandinavica* (Suedia), nenumărate publicații periodice din S.U.A. și toate periodicele de specialitate din U.R.S.S. și din țările de democrație populară.

În prezent, sectorul de documentare poartă corespondență și are relații de schimb de publicații cu peste 540 de instituții din 51 de țări.

★

Acestea sînt numai cîteva aspecte din activitatea serviciului bibliotecii din Institutul de Cercetări Agronomice al Academiei R.P.R.

B. P.
HAȘDEU

bibliotecar la Iași

de V. și GR. BOTEZ

Istoricii literari și biografii, chiar și cei care abundă în detalii, menționează numai în treacăt că, în timpul șederii la Iași, Bogdan Petriceicu Hașdeu a fost și bibliotecarul școalelor din Moldova. Faptul nu putea fi complet ignorat fiindcă însuși Hașdeu, la cunoscutul proces literar din 1863, citează printre ocupațiile pe care le-a avut de la stabilirea lui în țară și aceea de „bibliotecar al școalelor din Moldova”¹⁾; Alexandru Hașdeu pomenește și el, într-o scrisoare din 1867, că fiul său a fost numit de domnitorul Al. I. Cuza „custode la bibliotecă națională”²⁾ din Iași; în sfârșit Hașdeu se intitula el singur, cu ironie, după îndepărtarea lui și din comisia de documente istorice, „exprofesor”, „exbibliotecar” și „exmembru al comisiei de documente istorice”, uitînd în grabă să adauge și titlul de „exjudecător” la care ar fi avut dreptul.

Pe fondul zgomotosului debut literar și științific al lui Hașdeu, activitatea lui de bibliotecar public a putut să pară cercetătorilor destul de ștersă și lipsită de semnificație. Reconstituirea ei, după documentele ce se găsesc în arhiva Bibliotecii „N. Bălcescu” a Universității din Iași, ne arată însă că ea poartă pecetea marii personalități a lui Hașdeu, care a făcut ca în orice domeniu de activitate în care el s-a manifestat să nu fie niciodată un mediocru diletant.

Hașdeu a venit la Iași spre sfârșitul anului 1857, cînd avea numai 19 ani. În atmosfera premergătoare Unirii Principatelor și reformelor îndeplinite de prima monarhie burgheză din țara noastră, el găsea elemente ce conveneau perfect formației și temperamentului lui; virtețul luptelor politice, polemici violente, febrilitatea de a crea într-un stat nou instituții noi, necesitatea imperioasă a soluțiilor inovatoare în cele mai variate domenii. Format la Universitatea din Harkov, într-un climat revoluționar de

puternică afirmare a libertății umane, nutrit de ideile lui Herzen și Belinski, disprețuind compromisurile de orice gen și conciliatorismul, Hașdeu este de la început alături de cei mai progresiști și mai radicali oameni politici ai vremii. După ce plătește tributul intransigenței lui politice și este destituit, în vara anului 1858, din postul de judecător la Cahul, el se reîntoarce la Iași și scoate, în noiembrie, revista istorico-filologică „România”, precursora „Foii de istorie română” din 1859. În toamna acestui an, luptîndu-se cu mari dificultăți bănești, Hașdeu solicită o catedră la școala reală din Iași. Cam în aceeași perioadă, la 23 septembrie, el își oferă biblioteca Bibliotecii școalelor din Moldova³⁾. Dăruia imediat un număr de 37 cărți și manuscrise⁴⁾, urmînd ca pentru celelalte volume, ce trebuiau să atingă cifra impresionantă de 4.000, Departamentul de Cultură și Instrucțiune publică să-i pună

la dispoziție Dr. Dragomirescu în *Ideile și faptele lui Bogdan Petriceicu Hașdeu*, partea I-a, 1836—1863, București 1913, la p. 28 publică adresa nr. 8076 din 28 septembrie 1859, în care Ministerul Moldovei, Departamentul de Cultură și Instrucțiune publică aduce mulțumiri lui Hașdeu pentru donație.

¹⁾ La acestea se referă următoarea adresă a Ministerului Moldovei, Departamentul de Cultură și Instrucțiune publică:

„Secțiunea I. Către bibliotecarul școalelor

„nr. 8075

„1859, luna septembrie, 28 zile

„Iași

„D-lui Comisul Petriceicu Hașdeu, dănuind bibliotecii școalelor „un număr de 37, treizeci și șapte, cărți și manuscrise după specificarea în dos, se face d-tale cunoscut a le primi de la numitul și a le trece în catalogul cuvenit, inseriînd pe dănuitor în cartea pentru aceasta destinată, și învoindu-i vizitarea bibliotecii conform § 224”.

(ss) Dm. Alexandrescu

(Documentul se află în arhiva pe anul 1859 a Bibliotecii „N. Bălcescu” a Universității din Iași).

¹⁾ Barbu Lăzăreanu, *Umorul lui Hașdeu*, p. 14.

²⁾ L. Marian, *Alexandru Hașdeu și Academia Română*, București, 1932, p. 31.

la dispoziție fondurile necesare transportului. Dacă ne gândim că Biblioteca școlilor dispunea în acel moment de 1.823 opere în 4.166 volume⁵⁾, putem să apreciem imensa valoare a donației lui Hașdeu. El lua locul de frunte, ocupat până atunci de poetul V. Alecsandri, pe lista generoșilor donatori și fondatori ai bibliotecii ieșene.

Nu au fost încă lămurite cauzele care l-au determinat pe Hașdeu să nu respecte în întregime angajamentul luat. Un raport din septembrie 1860⁶⁾, în care el vestește Ministerul că a depozitat cele 4.000 de cărți în bibliotecă, cit și analiza fondului de cărți donat ne dau unele indicații.

Până la venirea în țară, Hașdeu fusese deprins să găsească în bibliotecă părintească sau în acea a Universității din Harkov toate lucrările științifice de care avea nevoie. La Iași, procurarea materialului de studiu a devenit dintr-o dată o problemă de nerezolvat. Lipsa unei biblioteci științifice de specialitate trebuie să o fi resimțit Hașdeu până la chin. De aceea, cedînd și unui sentiment de cald patriotism el s-a hotărît să înzestreze bibliotecă ieșeană, afit de săracă la acea dată, și, în același timp, să folosească singura posibilitate care i se oferea pentru a-și aduce bibliotecă în imediata lui vecinătate. Numirea ca bibliotecar satisfăcîndu-i din plin această dorință, îi putea da chiar și iluzia că bibliotecă îi aparține încă și că ea trebuie să-l deservască cu prioritate. Cum s-ar putea explica altfel la acest adversar al disciplinei, atitudinile frecvente de bibliotecar „jandarm” zărire cu care acorda împrumuturi acasă, întîrzierea în întocmirea lucrărilor de inventa-

riere a cărților donate — care ar fi implicat punerea lor în circulație — sau păstrarea de-a valma în bibliotecă a numeroase cărți proprii pe care le-a achiziționat după 1860⁷⁾. Părăsind Iașul după îndepărtarea sa din postul de bibliotecar, Hașdeu s-a văzut silit să facă o triere a cărților pe care le depozitase în bibliotecă în 1860 și după această dată, oprind tot ce îi era util pentru continuarea cercetărilor sale. Nu este exclus ca acest gest să fi exprimat în același timp și un protest față de îndepărtarea sa din funcția de bibliotecar, dar primul considerent a fost desigur determinant și explică schimbarea hotărîrii lui inițiale în defavoarea bibliotecii ieșene.

De la Hașdeu au rămas în bibliotecă 1.639 volume — dintre care 1.490 cărți, 77 broșuri și 72 „uvraje necomplete” — în afară de 11 manuscrise⁸⁾. Chiar și redusă, această donație rămîne cea mai bogată și mai valoroasă donație pe care a primit-o bibliotecă din Iași în veacul trecut. Ea cuprinde o *bibliie ieșiască*, s.l.s.a., incunabilă; ediții rare, ca *Platonis Opere*, Veneția 1580, ediția princeps a lucrării lui Athanarius Kircher, *China monumentis qua sacris qua profanis*, Roma 1667 și alte cărți vechi din sec. al XVI-lea și al XVII-lea. Printre manuscrise se găsește disertația lui B. P. Hașdeu, *Spiritul legislației lui Alexandru I*, scrisori diverse ale lui Tadeu Hașdeu, *Sonetele Moldave*, ale lui Alexandru Hașdeu, *Comentarii asupra cunoașterii de sine*, a lui Grigore Skowoda ș. a.

Un număr însemnat de cărți, așa cum specificase și Hașdeu în oferta făcută Ministerului, sînt din domeniul istoriei. În 1863, după ce bibliotecă fusese înzestrată cu numeroase cărți de la mănăstirile secularizate, donația lui era încă masivă în acest sector. După catalogul lui C. Cătănescu, care tre-

5) Cezar Cătănescu, *Catalogul general al Bibliotecii centrale din Iași*, Iași 1868, p. IV

6) Dăm în copie raportul lui Hașdeu, după originalul ce se află în arhiva Bibliotecii „N. Bălcescu” a Universității din Iași, pe anii 1860—1861:

„Onorabilul Minister de Instrucțiune Publică

„Profesor Hijdëu

„Suplică

„După ce am dănuit Bibliotecii școlilor „un număr de 4.000 cărți în aceea numai „ca Onorabilul Minister să plătească transportul lor; după ce Onorabilul Minister mă „încredință, prin deosebită adresa despre „nesmintita plată a zisului transport, pe „care temei am și cheltuit peșin, semeșia „școlilor nu vra acum să plătească de cit „50 lei. De aceia rog Onorabilul Minister de „a regula plățirea rămășiței de 50 lei avînd „neapărată trebuință.

(ss) Hijdëu

-21 septembrie 1860.

7) În fondul de cărți Hașdeu se găsesc și cărți apărute după 1860, dată la care donația intrase în patrimoniul bibliotecii. Acest lucru ne permite să presupunem că și alte cărți, cu apariția anterioară, au putut fi achiziționate după această dată și depozitate în bibliotecă. Dintre cărțile din prima categorie, cităm: Andrei Mureșianu, *Poezii*, Brașov, 1862, Pelemon, *Traian in Dacia*, București, 1862, G. K. *Ceasuri de petrecere*, Brașov 1863.

8) Reconstituirea fondului de cărți Hașdeu s-a făcut după „Inventarul cărților și manuscriselor hărăzite Bibliotecii de B. P. Hașdeu, după arătarea d-sale” (document păstrat în arhiva Bibliotecii „N. Bălcescu” a universității din Iași, pe anii 1861—1863) și după „Catalogul general al Bibliotecii Centrale din Iași”, întocmit de Cezar Cătănescu, în 1868, care menționează și numele donatorilor.

buieste privit cu multe rezerve fiindcă nu indică întotdeauna donatorul și adesea grupează greșit cărțile de specialități, reiese că din totalul de 514 cărți de istorie pe care le avea biblioteca, 187 proveneau din fondul de cărți Hașdeu.

Donația cuprinde o colecție însemnată de lucrări referitoare la istoria politică a principalelor țări din Europa, din antichitate și până în epoca modernă. Se remarcă lipsa lucrărilor de teorie a istoriei deși la această dată Hașdeu nu ajunsese încă la o concepție proprie și se găsea în plin proces de documentare. În afară de opera lui Herder care se află aproape în întregime, lipsește lucrările lui Montesquieu — dacă e prematur să vorbim încă de Buckle — și ale altor înaintași ai curentului geografic, pe care el a putut să-i cunoască. Mai surprinzătoare este lipsa lucrărilor de fiziognomie și frenologie, ale lui Lavater, Combe sau Visconti, din care se inspiră în multe articole din această perioadă⁹⁾. Afirmația noastră că Hașdeu a reținut când a părăsit biblioteca lucrările de care avea nevoie în cercetările sale, apare astfel plauzibilă.

În același sens pledează și lipsa totală a lucrărilor de economie politică — disciplina care era de pe atunci în sfera preocupărilor lui¹⁰⁾ ca și a tratatelor de lingvistică sau, dimpotrivă, abundența materialului lingvistic elementar. Găsim în donația Hașdeu mai multe gramatici ale limbii otomane, care ne amintesc de amuzantul episod din anii lui de studenție¹¹⁾, gramatici ale limbilor clasice și slave, ale limbii franceze, germane, engleze, suedeze și numeroase dicționare și lexicoane. La această dată Hașdeu se putea dispensa de acest material. Poliglot desăvârșit el se încumeta să „tălmăcească — așa cum se exprima în înștiințarea prealabilă din primul număr al „Foii de istorie română — toate documentele ce i s-ar fi trimis în limbile: franceză, germană, italiană, spaniolă, engleză, latină, elenă și în toate dialectele slavone“.

Filozofia, care l-a pasionat spre sfârșitul vieții sale, este reprezentată în fondul de cărți donat numai prin opera lui Platon, menționată mai sus, operele alese ale lui Condillac, un curs de filozofie al lui Willebrand și de istoria filozofiei al lui Ast.

Cărțile juridice, puțin numeroase și ele, sînt ca apariție contemporane anilor lui de

⁹⁾ Cităm pe cel mai ilustrativ: *Portretul lui Vlad Tepeș Dracu*, publicat în „Din Moldova“ nr. 16—18, 1863, p. 62—64; 75—79; 95—96.

¹⁰⁾ Vezi articolul lui Hașdeu *Sofisme economice de Frederic Bastiat* „Folă de istorie și literatură“, Iași 1860, nr. 3—5, coloanele 87—92; 113—117, 156—159.

¹¹⁾ V. Iuliu Dragomirescu, *op. cit.* p. 23

studenție, spre deosebire de numeroasele cărți și tratate de medicină (53 din totalul de 126, după catalogul din 1868), care aparțin generațiilor precedente și par a reflecta preocupări ale înaintașilor lui cărturari.

Printre operele literare, toate de incontestabilă valoare, găsim: „*L'Odyssee d'Homère* (trad. M-me Dacier), Paris 1846, *La Gerusalemme liberata*, a lui Torquato Tasso, operele complete ale lui Shakespeare, Voltaire, Lamartine, operele ilustrate ale lui Chateaubriand, opere alese ale lui Goethe, volume răslele din operele lui Racine și Dickens, *Les Doïnas*, Paris 1852 și *Ballades et chants populaires*, Paris 1855 ale lui V. Alecsandri, *Recueil de poésies* de D. Hagedello, Kișinau 1860 și parte din studiile critice și de istorie literară ale lui Willemain și Saint-Beuve.

Hașdeu mai dăruiește bibliotecii numeroase cataloage de cărți, colecția pe anul 1853 a revistei „Sovremennik“ pe care o avea probabil din timpul studenției și portretul lui Ifrym Hașdeu. Nu donează însă nici una din revistele scoase de el la Iași.

Donația Hașdeu cuprinde opere valoroase din literatura științifică universală și a cuprins multe goluri în biblioteca ieșeană, în special în domeniul științei ruse și polone. Ea ne interesează, și pentru că nu este străină bredem, de numirea lui în postul de bibliotecar.

În anul 1859, biblioteca „Mihăileană“ din Iași număra mai puțin de două decenii de existență. Actul de fundare fusese semnat în 1838, dar ea funcționa efectiv din toamna anului 1841. Până în 1859, cu donațiile foștilor profesori și elevi ai Academiei Mihăileane și cu publicațiile primite prin „depozitul legal“, ea își triplase numărul operelor. Schema de personal prevedea, însă, la data înființării, numai postul de bibliotecar și de bibliotecar adjunct. Insuficient și slab pregătit, personalul bibliotecii încetase de mult de a mai face față sarcinilor. Sistemul de catalogare destul de primitiv, dar care introdusese oarecare ordine în bibliotecă conceput de D. Gusti, primul bibliotecar, fusese complet părăsit de cei ce îi succedaseră la conducere, de aceea depozitul se afla în cea mai cumplită dezordine. Periodicele și broșurile, manuscrisele și documentele nu erau inventariate. Localul impropriu și starea deplorabilă a mobilierului făceau ca obiectele de preț: tablouri, hărți sau manuscrise să fie expuse deteriorării.

În preajma anului 1860, care avea să aducă transformarea Academiei Mihăileane în universitate și a Bibliotecii școalelor în bibliotecă națională, Departamentul de Cultură și Instrucțiune publică s-a gândit să pună, în fruntea acestei din urmă instituții, un conducător luminat, care să o reorganizeze radical. Este de la sine înțeles că Haș-

deu putea satisface și cele mai exagerate pretenții. Mare erudit și poliglot, întreprinzător, cunoscător și pasionat cercetător de documente și manuscrise el întrunea toate calitățile pentru a fi un bibliotecar desăvârșit, iar donația lui neobișnuită făcea să se asocieze în chip inevitabil numele lui de cel al bibliotecii ieșene. Data nimirii nu se cunoaște cu precizie. Ea se situează cu toată probabilitatea la 1 octombrie 1859, deoarece la 11 octombrie încep operațiile de predare-primire a patrimoniului bibliotecii, între fostul bibliotecar, D. Botez și Hașdeu¹²⁾. La data de 21 octombrie aceste operații erau complet încheiate¹³⁾.

Pe la mijlocul lunii noiembrie, Departamentul de Cultură și Instrucțiune publică cere lui Hașdeu să prezinte „un lămurit proiect pentru organizarea și completarea bibliotecii, în așa chip, încât să poată cu demnitate purta titlul de Bibliotecă Națională”¹⁴⁾. Lucrarea, de proporții destul de vaste, este încheiată la 3 decembrie. Într-o „cimpotă de zece zile”¹⁵⁾ după propria mărturie — Hașdeu consultă lucrările bibliografilor renumiți, dintre care citează pe D'Alembert, Ampère, Daunou, Ebert, Haller, Meermann și Brunet¹⁶⁾, studiază diverse dicționare științifice, în vederea întocmirii catalogului sistematic, analizează „statu quo al bibliotecii”¹⁷⁾ și întocmește lista cărților

de primă necesitate cu care trebuia să fie înzestrată biblioteca. Lucrarea, intitulată *Despre organizarea și completarea Bibliotecii Naționale*, este însoțită de mai multe anexe: Catalogul completării Bibliotecii (anexa I) „Izvozelul”¹⁸⁾ manuscriselor și rarităților (anexa II); „Pianta”¹⁹⁾ Bibliotecii și făptura dulapurilor (anexele III și IV). Autograful, încă inedit²⁰⁾, are 134 p. în folio; el se găsește în posesia Bibliotecii „N. Bălcescu” din Iași, înregistrat la VI, Ms. 51.

Proiectul întocmit de Hașdeu este prima încercare originală de biblioteconomie din țara noastră. Lucrul merită să fie subliniat, cu atât mai mult cu cât în acea vreme proprietatea ideilor era încă relativă și toți predecesorii lui, în acest domeniu, au fost simpli compilatori.

Ca mai toate scrierile lui Hașdeu lucrarea cuprinde comentarii neobișnuit de lungi, un aparat științific impunător și numeroase incursiuni, în domeniul istoriei și literaturii. Scrisă într-un stil deosebit de acela pe care îl admite biblioteconomia azi, într-o formă vie și ușor ironică, ea aparține deopotrivă beletristicii și literaturii științifice, domenii care mereu s-au interpatruns în opera lui Hașdeu.

(continuare în nr. viitor)

17) Ibid., p. 37.

18) Cuvîntul vine de la *izvod* și este întrebuintat în sensul de registru, catalog.

19) Nativism întrebuintat în sensul de plan.

20) Lucian Predescu a publicat cu titlul *Un articol inedit al lui B. P. Hașdeu* în „Moldova literară”, an III 1929, nr. 3—4, p. 13—14.

14) un fragment din proiectul de regulament întocmit de Hașdeu. Fragmentul cu unele prescurtări pentru care nu se dau explicații, cuprinde aproximativ primele 6 pagini din manuscris. Transcrierea are nenumărate greșeli.

12) Procesul verbal se află în arhiva Bibliotecii „N. Bălcescu” a universității din Iași, pe anul 1859.

13) După cum rezultă din raportul nr. 127, din 23.XI.1859, semnat de Hașdeu.

14) Avem cunoștința de cuprinsul acestor adrese numai indirect din raportul lui Hașdeu, fără număr, din 3 decembrie 1859.

15) B. P. Hașdeu, *Despre organizarea și completarea Bibliotecii Naționale*, p. 37.

16) Ibid., p. 16.

Sub auspiciile F.I.A.B. a apărut *Actes du Conseil de la F.I.A.B. 22e session*. Volumul cuprinde lucrările celei de a 22-a sesiuni a Consiliului F.I.A.B. la care au participat 68 delegați precum și 29 observatori, reprezentind 33 asociații membre din 21 de țări și 4 organizații internaționale. Volumul mai cuprinde și 29 anexe, reprezentind scurte rezumate ale diferitelor referate ținute în cadrul ședințelor sesiunii, dintre care cele mai multe se referă la dezvoltarea rețelei de biblioteci din mai mult de 20 de țări. La paginile 144—145 se găsește expus un scurt rezumat al raportului privind bibliotecile din țara noastră, prezentat de S. Gruia și V. Cîndea, trimiși ai țării noastre la această sesiune în calitate de observatori.

DIN EXPERIENȚA UNEI SECȚII

Printre bibliotecile regionale unde munca de organizare a fondului de cărți și a cataloagelor se desfășoară în bune condiții, este și biblioteca regională Iași.

Secția de evidență și catalogare a acestei biblioteci funcționează cu 5 bibliotecari, fiecare având repartizate sarcini bine delimitate.

Ea întocmește următoarele cataloage: 1) alfabetic și sistematic pentru secția de împrumut maturi; 2) alfabetic și sistematic pentru sala de lectură maturi; 3) pentru sala de împrumut și de lectură a secției de copii — alfabetic și sistematic; 4) pentru secția muzicală — alfabetic, sistematic și topografic și 5) catalogul de serviciu.

Biblioteca dispune în momentul de față de un fond de 77.430 volume. Numai în cursul anului 1956, au intrat în bibliotecă 11.324 volume, iar în primul trimestru al acestui an 2.668 volume.

Secția de evidență și catalogare are ca sarcină prelucrarea în timpul cel mai scurt a stocului de cărți noi intrate. Pentru aceasta, una din condițiile esențiale este, justa organizare a muncii în cadrul colectivului secției. Și tocmai această organizare constituie una din realizările secției.

Sistemul de muncă este următorul:

O bibliotecară se ocupă de primirea stocurilor de cărți, achiziționate prin colectură sau prin donații. În momentul când un stoc nou de cărți intră în bibliotecă, ea îl confruntă cu specificația, pentru a vedea dacă titlurile și numărul cărților corespund actelor însoțitoare. Totodată se verifică dacă toate cărțile sînt în stare bună, nu au defecte de paginatie, foi rupte sau alte lipsuri, cele cu defect fiind restituite și schimbate la colectură.

Cărțile sînt apoi grupate pe materii și inventariate în registrul de mișcare a fondului și în registrul inventar, după care se repartizează secțiilor bibliotecii (împrumut maturi și copii, sala de lectură, fond mobil, biblioteci filiale).

S-a calculat că într-o oră de lucru, bibliotecara reușește să îndeplinească toate aceste

operațiuni la un număr de 25 cărți, deci în 8 ore de lucru 200 cărți.

Pe măsură ce cărțile sînt inventariate, o altă tovarășă stampilează și etichetează fiecare exemplar. Astfel prelucrate, cărțile trec la clasificare și fișare, această muncă fiind efectuată de alte două tovarășe.

În felul acesta se asigură rapiditatea prelucrării cărților și punerea lor în circulație într-un mod rapid.

Clasificarea și fișarea cărților cere multă muncă, dat fiind numărul de fișe ce trebuie întocmit pentru toate cataloagele bibliotecii: fișe principale, complementare, analitice. Pentru catalogele existente în bibliotecă se fac 5 fișe pentru fiecare titlu de carte destinate cataloagelor secției maturi și 3 fișe de titlu de carte pentru cataloagele secției de copii. Se realizează în medie cam 12 fișe pe oră, bătute la mașină.

De pildă, la un stoc de 167 cărți de literatură (24 titluri) se întocmesc minimum 120 fișe în 10 ore de lucru. Sînt cazuri însă, cînd este necesar ca la unele cărți să se facă și fișe complementare pentru catalogul sistematic. Astfel, la romanul *Amiralul Oceanelor* Cristofor Columb, de F. Aderca s-au făcut 2 fișe: una care s-a pus la diviziunea 8R-31 și alta care s-a pus la diviziunea 92.

De asemenea, pentru lucrările de critică literară, în care este vorba de mai mulți scriitori, se întocmesc în mod obișnuit atît fișe complementare alfabactice pentru fiecare dintre ei, cît și fișe pentru catalogul sistematic.

O inițiativă bună a avut colectivul secției de evidență și catalogare prin organizarea unui fișier pentru colecțiile „Știința învinge”, „Cutezătorii”, „Oameni de seamă”. Intrucît la secția de împrumut mulți cititori cereau cărți din această colecție, fără a indica titlul, pentru a ușura deservirea cititorilor s-a recurs la acest fișier, care se dovedește a fi util și practic.

Anul acesta s-a început fișarea cărților din fondul documentar privind tipăriturile din România referitoare la istoria Moldovei și a Iașului, care va fi pus la dispoziția cercetătorilor din acest domeniu.

Activitatea secției de evidență și catalogare are și o serie de greutăți ivite din cauza întârzierii cu care scese fișele tipărite ale

DE EVIDENȚĂ ȘI CATALOGARE

cărților, provenite din abonament. Deoarece orice stoc de cărți nou intrat în bibliotecă trebuie citit mai repede prelucrat, nu se pot folosi aceste fișe. Sosirea la vreme a fișelor ar putea ușura mult munca colectivului. Faptul însă că ele nu mai pot fi folosite în timp util a determinat biblioteca să renunțe la cele 5 abonamente făcute în anul 1956, reducându-le la un singur abonament în 1957. În prezent fișele tipărite sînt folosite numai la înlocuirea celor vechi, uzate, din cataloage. Din același motiv nici *Bibliografia R.P.R.* (cărți, albume, hărți, note muzicale) nu mai poate fi utilă. La sfîrșitul lunii iunie a.c., de pildă, biblioteca primise abia numărul pe aprilie. Mai utile s-au dovedit a fi listele de publicații intrate în depozitul legal la B.C.S. care sînt folosite în ceea ce privește clasificarea. Secția și-a pus în plan decuparea fiecărei fișe din aceste liste și întocmirea unui catalog care să servească la completarea catalogului de serviciu.

Greutăți întîmpină secția evidență-catalogare și la fișarea publicațiilor periodice. În manualele existente de tehnică de bibliotecă se dă ca indicație întocmirea unei singure fișe pentru periodice. Secția s-a conformat însă *Regulilor unitare pentru descrierea publicațiilor*, care indică 2 fișe pentru periodice. Cele 2 cataloage — alfabetic și sistematic al periodicelor — au fost întocmite din anul 1956 și cuprind unele ziare și reviste din anii 1951—1955. Pentru catalogul sistematic se fac, după cum e cazul, și 4—5 fișe pentru un periodic, pe problemele mari pe care le dezbate.

Pentru a nu-și îngreuna munca, evidența zilnică a periodicelor a fost dată secției de împrumut, care preia zilnic presa. La sfîrșitul anului colecțiile sînt trecute în registrul de mișcare a fondului și depozitate.

Din cele arătate mai sus reiese intensitatea cu care se lucrează la secția de evidență și catalogare și modul organizat al muncii colectivului, ceea ce a determinat realizarea planului propus. În trimestrul I al acestui an, au fost prelucrate și puse în circulație 2688 volume noi intrate în bibliotecă, în afară de 1200 volume din fondul documentar, 800 volume din fondul sălii de lectură, 850 volume în limba rusă.

Pe lîngă aceasta, s-a întocmit catalogul publicațiilor periodice și fișe analitice la unele opere ale clasicilor marxism-leninismului.

Stocurile mari de cărți care intră cu regularitate în bibliotecă, nu au permis însă secției să se ocupe și de intercalarea fișelor în cataloage, această muncă fiind repartizată secțiilor respective. Experiența a arătat că acest lucru nu e practic. S-au ivit unele greșeli în cataloage, s-au pierdut fișe, etc. astfel că la un moment dat s-a remarcat că cititorii întîmpină greutăți serioase în consultarea cataloagelor.

Inițial indicele de clasificare era mai restrîns (2—3 cifre); ulterior s-au folosit la cota cărții diviziunile mai largi (3—4 cifre). Inconvenientul a apărut la cărțile cu conținut asemănător, pentru că atît în catalog, cît și în raftul depozitului, cartea nu apărea la locul ei. Astfel, o carte trafind despre bolile aparatului respirator, a primit înainte indicelui de clasificare 616 și în prezent primește indicele exact 616,2; această clasificare mai largă a determinat deplasarea fișei și a cărții de la locul inițial. În prezent se revizuiesc cataloagele pentru înlăturarea greșelilor de acest fel, făcîndu-se modificările necesare în fișă și pe carte.

Pentru a evita această deficiență, s-a hotărît că o singură bibliotecară din secția de evidență și catalogare să se ocupe de clasarea fișelor în cataloage și totodată să facă și revizuirea lor.

Tot secției de evidență și catalogare îi revine și sarcina organizării fondului muzical al bibliotecii și întocmirea celor 3 cataloage, conform instrucțiunilor în vigoare. Secția muzicală dispune de 632 discuri și 400 note muzicale. Anul acesta s-a făcut reinventarierea discurilor, cataloagele fiind în curs de organizare. De această muncă se ocupă o singură bibliotecară. Pentru catalogul alfabetic și sistematic al secției respective se fac și fișe complementare; în general, pentru un disc sînt necesare minimum 12 fișe, pentru catalogul topografic numai o singură fișă.

Preocuparea ce o manifestă permanent colectivul secției de evidență și catalogare a bibliotecii regionale lași de a-și îmbunătăți munca, de a găsi formele cele mai bune de organizare a activității zilnice, ne arată că în această secție se lucrează cu seriozitate, că fiecare bibliotecar este conștient de răspunderea ce o are în cadrul secției și că de contribuția lui depinde bunul mers al întregii activități a bibliotecii.

In slujba transformării socialiste a agriculturii

Tinărul Reschner Stefan conduce biblioteca raională din Săcuieni din luna septembrie 1956. Săcuieni este centrul unui raion cu profil pronunțat agricol, fapt care l-a determinat pe bibliotecarul șef să aplice diferite metode cu care să contribuie la dezvoltarea agriculturii în raion.

În colaborare cu lucrătorii bibliotecii și cu colectivul voluntar compus din specialiști în domeniul agricol și membri ai corpului didactic, el a organizat numeroase acțiuni de masă consacrate problemelor agriculturii.

„Am fost învățător — spune el — sint obișnuit cu mediul rural, cunosc nevoile și cerințele țăranilor muncitori. De aceea mă servesc de cărți ca de o armă eficientă în răspunderea cunoștințelor generale și în special în domeniul agriculturii atât de important pentru economia țării noastre”.

Prima acțiune de masă a fost o recenzie care n-a dat rezultatele urmărite, datorită faptului că la început bibliotecarul nu s-a priceput cum să mobilizeze și să atragă pe locuitorii comunei, mai ales că ani de-a rândul la această bibliotecă nu s-a desfășurat o astfel de activitate. Practica pe care tov. Reschner a făcut-o la biblioteca regională din Oradea l-a ajutat să-și însușească metode verificate de muncă a căror aplicare a contribuit ca astăzi manifestările de masă să fie apreciate, ba chiar uneori cerute de către cititori.

Unul din aspectele pozitive ale muncii de organizare a acțiunilor de masă este strinsa colaborare cu colectivul voluntar. Pe de altă parte, sfatul popular raional și comitetul de partid al organizației locale dau un sprijin prețios la mobilizarea țăranilor muncitori, antrenându-i să participe la acțiunile de carte. Bibliotecarii, deputații și activiștii de partid vizitează pe țăranii muncitori acasă la ei, îi informează asupra acțiunilor ce se organizează și se asigură de participarea lor cât mai largă. Totodată inginerii și alți specialiști sint mobilizați din vreme să pregătească conferințe și expuneri instructive asupra cărților pe înțelesul tuturor și de a răspunde la întrebările puse de participanți.

Astfel, consfătuirea cu cititorii *Despre muncile de iarnă în gospodărie* a fost condusă de ing. agronom Irina Mihályi. Cu această ocazie participanții au discutat peste trei ceasuri despre problemele legate de culturile agricole.

Organizind o informare politico-profesională asupra broșurii *Cooperative de producție cu rente*, biblioteca a invitat cu deosebire pe acei țărani care n-au făcut parte din nici o formă de cooperativizare. Președintele sfatului popular al raionului, tov. Sipos Gabor a ținut o conferință despre avantajele cooperativizării și a răspuns la multe din întrebările ce i-au fost puse cu acest prilej. Este cert că intrarea a încă 14 țărani muncitori în întovărășirile din comună se datorește și acțiunilor bibliotecii și cărților împrumutate, care au lămurit pe țăranii muncitori asupra avantajelor întovărășirii.

Foarte atrăgătoare sint proiectiile de filme organizate de către bibliotecă. Recenziile ținute despre cărțile *Pământ desfelenit* de Mihail Șolohov sau *Desfășurarea* de Marin Preda, au fost urmate de proiectări de filme, prezentind realizările regimului nostru democrat-popular în domeniul agriculturii pe plan local, privind regiunea Oradea.

O altă notă atractivă în organizarea acțiunilor de masă îl constituie întocmirea unui program artistic pe gustul țăranilor muncitori și cit mai legat de tema acțiunii.

Acțiunile astfel organizate atrag numeroși cititori și sala de lectură a bibliotecii cu o capacitate de 50—60 de locuri devine de multe ori neîncăpătoare. Bibliotecarii sint însă hotărâți să continue a organiza acțiunile de masă tot în această sală, dat fiind că în felul acesta se popularizează și biblioteca și ori de cîte ori are loc vreo manifestare se poate trece imediat la împrumutul de cărți. De altfel, toate acțiunile de masă sint însoțite de expoziții de cărți legate de tema acțiunii sau a filmului proiectat și astfel de expoziții sint cele mai reușite cînd ele au loc chiar la bibliotecă.

Nu de mult, prezentarea lucrării *Creșterea păsărilor de curte* a fost însoțită de film din care tov. Halózs Jozsef a învățat să-și construiască o clocoitoare artificială. Bibliotecarii au fost invitați de acest tovarăș ca să vadă ce ajutor prețios i-au dat cărțile lor pentru reușita acestei realizări. Tov. ing. agronom Szabo Irér care folosește stația de radiificare pentru a da îndrumări în legătură cu muncile agricole, la cererea bibliotecarilor, recomandă mai totdeauna cărțile în legătură cu subiectul tratat, existente în bibliotecă. Aceste emisiuni organizate în co-

laborare cu biblioteca sînt foarte apreciate de țărani muncitori.

O acțiune reușită a fost și seara literară intitulată *Viața țărănimii muncitoare oglindită în literatură* care a cerut o pregătire de trei săptămîni. Ca și la celelalte acțiuni, materialul bibliografic necesar a fost întocmit de bibliotecă. Programul a cuprins fragmente și poezii din operele clasicilor romîni și maghiari: Coșbuc, Slavici, Creangă, Petőfi, Ady Endre, scriitorii sovietici, romîni și maghiari ca: Șolohov, Sadoveanu, Petru Dumitriu, Preda Marin, Horvath Istvan, Letay I., Veress Peter și Illés Gyula. Poeziile și fragmentele literare au fost interpretate de corpul didactic în limbile romînă și maghiară, iar bibliotecarul șef a făcut textul în legătură între numerele programului. Cîntecele populare ca *Ară tractorul în g.a.c.* și altele au fost interpretate chiar de unii țărani muncitori din comună. După terminarea programului numeroase cărți literare și de specialitate au fost împrumutate țărănilor. Intrucît acțiunea de mai sus a fost mult apreciată, colectivul bibliotecii a transmis programul respectiv bibliotecilor satești din Valea lui Mihai și Pișcolt, ajutînd la pregătirea acțiunii în aceste comune, unde a avut un deplin succes.

La toate acțiunile organizate bibliotecării invită pe colectivisti G.A.C. și pe lucrătorii G.A.S.-urilor. Pentru frunțașii recoltelor bogate se fac invitații nominale.

Mulți țărani din sectorul socialist al agriculturii sînt cititori ai bibliotecii și fac parte din colectivul voluntar, ca de pildă Banciuc Gyula, Olah Jozsef, Kerekes Andras, Vadkert Emma și Jozsef membrii ai G.A.C.-ului. Muncitori de la G.A.S. ca Beöli Sandor, Balogh Janos și Rosenfeld Ecaterina se numără și ei printre cei mai buni cititori; de la S.M.T., tov. Kelemen Margit și Kiss Margit sînt cititori permanenți cu cele mai multe cărți citite.

Astăzi biblioteca raională din Săcuieni a reușit să-și formeze un public constant nelipsit de la acțiunile de masă.

Numărul acțiunilor de masă în anul trecut a fost de 65, iar în primele șase luni ale anului în curs s-au organizat 52 la care au participat 1965 de cetățeni.

ȘTIRI

După datele publicate recent de U.N.E.S.C.O. cu privire la numărul titlurilor de cărți care au apărut în diferite țări în anul 1954, rezultă că, în Franța au apărut 10.622 titluri, în Statele Unite 11.901, în Anglia 19.188, în Japonia 19.837 iar în Uniunea Sovietică 50.109.

★

Sub egida U.N.E.S.C.O.-ului a apărut de curînd o a doua ediție revăzută și adăugită a *Catalogului surselor de documentare juridică în lume*, care se referă la mai mult de 200 de țări sau teritorii.

★

De mai mult de 7 ani activează la biblioteca regională din Pskov, un cerc de recenzii la care participă aproape 30 de cititori. De două ori pe lună, membrii cercului, ingineri, medici, pedagogi, studenți, se adună ca să discute noile cărți ale scriitorilor sovietici și de peste hotare. O discuție interesantă și înflăcărată a avut loc în jurul povestirii lui M. Șolohov *Soarta omului*.

După discutarea unor opere se strîng părerile cititorilor care se trimit apoi editurilor și autorilor.

★

Un grup de studenți ai școlii superioare tehnice din Praga au vizitat biblioteca regională din Dessau (R.D.G.). Ei au putut vedea manuscrisele prețioase și incunabulele bibliotecii, precum și cele mai noi cărți tehnice. Intr-un scurt referat asupra istoricului bibliotecii s-a scos în evidență relațiile culturale strînse cu Cehoslovacia. Un mic stand de cărți literare cehe și unele reproduceri ale editurilor pragheze, executate la un înalt nivel artistic au arătat oaspeților bibliotecii că în R. D. Germană dezvoltarea culturală a Cehoslovaciei este mult prăfuită.

★

Biblioteca centrală pedagogică din Berlin Balcătuieste în mod periodic bibliografii de specialitate. Astfel, ea a editat de curînd o bibliografie cu tema *Educația în familie*, cuprinzînd lista cărților de pedagogie existente în *Biblioteca profesorilor germani* precum și în *Biblioteca Comenius*.

Ridicarea calificării profesionale

LUCREȚIA CETINA
bibliotecar principal la biblioteca
regională Timișoara

Cu începere din anul 1953, biblioteca regională din Timișoara a organizat an de an cursuri de practică profesională de scurtă durată pentru bibliotecarii sătești. Cu toate acestea, se impunea organizarea unor noi cursuri de practică cu bibliotecarii sătești din regiune deoarece, în ultimii doi ani, o serie de bibliotecari sătești au fost scoși din muncă, iar pe de altă parte, din constatările făcute pe teren a reieșit că mulți din cei care au mai urmat cursuri de practică de 12—14 zile, nu și-au însușit în mod temeinic cunoștințele profesionale, fapt care se resimte în activitatea lor.

În planul de muncă al bibliotecii pe anul 1957 s-a prevăzut deci organizarea unui curs de practică de 24 zile, în două serii, la care să fie cuprinși toți bibliotecarii sătești din regiune.

Primul curs a fost organizat în perioada de la 20 mai — 14 iunie a. c. La el au participat 35 bibliotecari sătești și 3 bibliotecari de la școlile din Timișoara. Cei alți bibliotecari vor fi aduși la cursuri în toamnă, odată cu bibliotecarii de la cele 25 de biblioteci sătești ce vor lua ființă în acest an. Această serie va cuprinde în total 35 bibliotecari sătești.

Învățînd din experiența câștigată pînă acum, colectivul de conducere al bibliotecii a întocmit, cu mult timp înainte de începerea cursului, tematica lecțiilor și programul zilnic.

Punctul de plecare în întocmirea tematicii lecțiilor a fost *Programa practicii de bibliotecă* editată de Ministerul Culturii, completată cu lecții din domeniul social-politic și lecții de cultură generală. Programul a cuprins 5 lecții cu conținut social-politic, 3 lecții de cultură generală și 18 lecții profesionale.

Pentru un conținut cât mai înalt al lecțiilor, acestea au fost predate — cu excepția celor profesionale ținute de colectivul bibliotecii și de membrii colectivului bibliotecii regionale din Arad — de specialiști în problemele respective: profesori, ingineri, etc. Toate lecțiile au fost discutate în prealabil în cadrul colectivului de conducere. Pe lângă bibliografia indicată în tematică au fost folosite și unele articole din revista „Călăuza bibliotecarului” din ultimii doi ani.

În predarea lecțiilor profesionale s-a dat o atenție deosebită folosirii materialelor didactice ca: albumul cataloagelor, registre de mișcare a fondurilor și registre inventar tip, fișe de catalog tipărite, liste bibliografice, indici bibliografici, planuri de lectură, afișe, anunțuri și alte materiale folosite pentru popularizarea cărții.

Lecțiile profesionale au fost urmate de lucrări practice pentru care s-a destinat o mare parte din timp. Astfel, cursanții au lucrat practic la operațiile necesare în registrul de mișcare a fondului de cărți, la inventarierea cărților, la clasificarea și catalogarea lor. După efectuarea lucrărilor practice cei care au avut lucrări necorespunzătoare le-au repetat.

Spre deosebire de trecut, s-a acordat o atenție sporită organizării acțiunilor de masă ca: o seară de ghicitori literare, o seară literară cu tema *Arta și cultura rusă* organizată cu sprijinul artiștilor Teatrului de Slat și Școlii speciale de muzică; procesul literar al cărții *Pădurea rusească* de L. Leonov. Bibliotecarii au participat la acțiunea „De vorbă cu eroii cărții *Străinul*” organizată de clubul C.F.R. din oraș. De asemenea, cursanții au asistat și la o discuție finală a participanților la concursul „Iubiți cartea” pentru a vedea cum se organizează astfel de discuții. Un accent deosebit a fost pus pe legarea cunoștințelor teoretice de munca practică a bibliotecarilor, ceea ce a constituit preocuparea permanentă a lectorilor la toate seminariile. Antrenarea cursanților în discuții asupra metodelor și formelor folosite în munca de popularizare a cărții și a rezultatelor obținute în atragerea cititorilor la bibliotecă, au trezit interesul deosebit al cursanților. Exemplele date de bibliotecarii E. Hartman din Pîncota, care a înscris anul trecut peste 1.000 de cititori și a diluzat peste 12.000 de cărți, de Fulda Elisabeta din Bethausen care a obținut rezultate deosebite în munca cu bibliotecile filiale, exemplele date de Petre Franciskov din comuna Vinga, care printr-o bună aprovizionare cu cărți specifice comunei a atras un mare număr de cititori ș.a., au constituit învățăminte prețioase pentru bibliotecari.

Pe linia aceleiași preocupări, de a lega cunoștințele teoretice cu practica, bibliotecarii sătești participanți s-au deplasat în ultimele trei zile de curs în grupe de 5—6

Pregătirea cadrelor de bibliotecari

oameni, sub conducerea unui bibliotecar regional sau al unui activist al secțiunii învățământ și cultură, în șase comune. În fiecare din aceste comune, grupele de cursanți au organizat fondul de cărți al bibliotecii căminului cultural, colțului roșu din G.A.C., G.A.S. sau S.M.T. și au verificat fondul de cărți din punct de vedere al conținutului. Bibliotecarii au organizat citiri în grup la locul de muncă, prezentarea unei broșuri agro-zootehnice, ore de basm pentru cei mici, ș.a.

În comuna Lovrin unde se semnalase ivirea gândacului de Colorado, a fost organizată, cu concursul tehnicienilor de la I.C.A.P., prezentarea broșurii *Gîndacul de Colorado* urmată de discuții.

Seminarul recapitulativ a scos în evidență eficacitatea cursului. Bibliotecarii au dovedit prin răspunsurile date că și-au înșușit o serie de cunoștințe care-i vor ajuta să desfășoare o activitate susținută pentru atragerea cititorilor.

Au existat însă și unele lipsuri în organizarea cursului. Timpul de 24 zile a fost prea scurt față de tematica largă a cursului, ceea ce a făcut ca unele probleme să fie insuficient adîncite. Astfel, cred că insuficient a fost tratată problema clasificării zecimale, pentru care s-au rezervat doar trei lecții, ca și problema organizării manifestărilor de masă pentru care s-a consacrat o singură lecție. De asemenea, socotim ca o lipsă și faptul că cei 35 de cursanți au fost împărțiți doar în două grupe de seminar, ceea ce a făcut ca nu totdeauna discuțiile să poată fi duse în profunzime.

De aceea noi credem că se impune organizarea cursului de practică pe o durată de 30 zile, așa cum de altfel este prevăzut și în ordinul 546 cu privire la aceste cursuri. Fără îndoială că de acest lucru vom ține seamă la cursul următor.

SEMINAR sau consfătuire?

Pentru a pregăti cadrele de bibliotecari de la raioane și din sate, multe biblioteci regionale cu sprijinul secțiilor de învățământ și cultură organizează periodic seminarii regionale. Prin tematicile lor actuale, variate și utile, aceste seminarii aduc uneori contribuții consistente la creșterea nivelului profesional, politic și de cultură generală și deci la îmbunătățirea organizării fondului de cărți și a activității bibliotecilor.

Din păcate însă, constatările asupra calității seminariilor sînt mai puțin încurajătoare. Constatarea principală și cea mai îngrijorătoare este aceea că cei care pregătesc și conduc seminariile le transformă într-o consfătuire în care se analizează munca bibliotecii pe o perioadă oarecare, discutîndu-se probleme mărunte și pur locale. În felul acesta, seminarul nu mai este ceea ce trebuie să fie, adică: un curs scurt de câteva zile, organizat periodic, menit să completeze pregătirea bibliotecarilor.

Vom exemplifica cu seminarul regional al regiunii Ploești care s-a ținut la sfîrșitul iunii la Tirgoviște. Tematica acestui seminar — bine întocmită — era actuală și utilă. Ea cuprindea: o informare politică asupra ultimelor evenimente internaționale, o lecție agrotehnică tratînd despre lucrările agricole de vară, o lecție de cultură gene-

rală *Trecutul istoric al orașului Tirgoviște*, un referat cu tema *Munca cu cartea în sprîjinul transformării socialiste a agriculturii*, o lecție despre organizarea muncii cu cartea în campania agricolă de vară, cîteva lecții practice (primirea cărților în bibliotecă, așezarea cărților în raft) și o aplicație practică (o seară literară cu tema: *Tirgoviște — izvor de inspirație pentru poeții și scriitorii noștri*). După cum se vede o tematică promițătoare. Totuși, pînă în cele din urmă la Tirgoviște n-a avut loc un seminar, ci mai mult o consfătuire cu bibliotecarii șefi de la raioane, cu bibliotecarii sătești și cu cîteva de la căminele culturale. Aceasta pentru faptul că în primul rînd lecțiile nu au fost prezentate sistematic, cu excepția lecției de cultură generală. Inginerul agronom a făcut o mult prea succintă prezentare a lucrărilor agricole ce se execută vara, fiind mai mult schița unei lecții. Lecția despre munca cu cartea în campania agricolă de vară a fost mai mult un referat al bibliotecarului șef al bibliotecii raionale Tirgoviște pe această temă.

În al doilea rînd, lecțiile practice nu au fost... practice. Temele: *Primirea cărților în*

Pregătirea cadrelor de bibliotecari

biblioteca și Așezarea cărților în rafturi au fost prezentate sub formă de instructaje. Biblioteca regională din Ploești cunoaște deficiențele din regiune în privința organizării fondului de cărți, a organizării cataloagelor, a clasificării cărților, a așezării cărților în rafturi, etc. De aceea, ne așteptam ca problemele luate în discuție să fie ample dezbătute și clarificate sub o formă didactică.

O lecție practică în care bibliotecarii ar fi lucrat ei înșiși, în care ei ar fi fost angajați direct, ar fi putut trezi mai mult interes printre participanții la seminar. Aplicației practice — seara literară — i-a lipsit ce era mai important: discuția după manifestare, lipsind astfel pe participanți de un larg schimb de experiență între bibliotecarii asupra organizării serilor literare.

În al treilea rând, metoda de verificare a cunoștințelor participanților la seminar a lipsit cu desăvârșire. Se știe că lucrările de control și chestionarea oamenilor asigură fixarea cunoștințelor și dau posibilitatea conducerii să exercite un control asupra seriozității cu care bibliotecarii studiază problemele profesionale. Conducerea seminarului nu s-a orientat să dea lucrări de control, lucrări acasă, nu a verificat oral pe bibliotecari. Aceasta a determinat pasivitatea, lipsa de atenție și de interes pentru discu-

țiile din seminar. Un sondaj făcut spre sfârșitul seminarului la caietele participanților a arătat că, așa cum a fost organizat, seminarul n-a stimulat interesul participanților, ba chiar s-au semnalat și unele manifestări de indisciplină. Pe caiete nu s-a găsit nimic notat, iar cele câteva întrebări puse cu titlu de sondaj, n-au adus nici unul un răspuns complet.

Iată pentru ce, de la seminarul de la Tîrgoviște, bibliotecarii au plecat cu puține cunoștințe noi, iată pentru ce sîntem îndreptățiți să ne îndoiem că activitatea bibliotecilor raionale și sătești se va îmbunătăți.

Trebuie să se înțeleagă odată că seminarul este un curs scurt, o formă de învățămînt profesional menit să contribuie la ridicarea calificării bibliotecarilor, în timp ce consfătuirea se organizează pentru analiza activității bibliotecilor pe o perioadă, în vederea înlăturării lacunelor și îmbunătățirii activității generale a bibliotecii pe baza schimbului de metode folosite de bibliotecari.

Se impune de aceea ca bibliotecile regionale, sprijinite de secțiunile de învățămînt și cultură, să pregătească cu cea mai mare seriozitate seminariile pentru a nu se cheltui de prisos bani și eforturi,

O măsură arbitrară

Biblioteca regională din Deva a fost inezestrată acum cîțiva ani cu o bibliotecă-automobil. Aceasta și-a dovedit eficacitatea, ușurînd bibliotecii regionale munca de răspîndire a cărții în colțurile cele mai îndepărtate ale regiunii.

În cursul lunii iunie a. c. însă, printr-o decizie a Comitetului executiv al Sfatului popular regional, Biblioteca-automobil a fost transferată organizației comerciale locale. Printre motivele invocate de tov. Bistrianu, vicepreședinta Comitetului executiv al Sfatului popular regional care se ocupă cu problemele de învățămînt și cultură, pentru motivarea acestei măsuri arbitrare este și aceea că „eram singura regiune din țară cu bibliotecă mobilă; cum se descurcă celelalte regiuni, ne vom descurca și noi” sau „biblioteca-automobil a fost folosită pentru rezolvarea unor interese personale ale unor activiști regionali”. Analizînd însă acest aspect se constată că însuși Comitetul executiv al Sfatului popular regional folosea biblioteca-automobil cu totul în alte scopuri decît pentru cele care trebuia folosită. De pildă, mașina era trimisă după vin și alimente în vederea diferitelor recepții organizate chiar de Comitetul executiv.

Luarea bibliotecii-automobil lipsește în momentul de față biblioteca de un mijloc puternic pentru difuzarea cărții, în special în satele regiunii, pentru o mai largă folosire a rețelei de biblioteci mobile. Comitetul executiv al Sfatului popular regional Hunedoara trebuie să treacă de îndată la anularea deciziei luate și să restituie biblioteca-automobil bibliotecii regionale din Deva.

O formă nouă de

POPULARIZARE A CĂRȚII

C. GHERBERGHER

bibliotecară la fabrica „Gh. Gheorghiu-Dej“

În ziua de 14 iunie a avut loc la Casa de cultură a Sindicatelor, primul concurs „Drumetii veseli“ susținut de muncitorii Fabricii de confecții „Gh. Gheorghiu-Dej“ și cei de la „Monetăria Națională“.

Concursul a cărei temă a fost *Dragostea și prietenia oglindită în literatura rusă și sovietică* a fost inițiat de editura „Cartea Rusă“ și revista „Clubul“ și s-a bucurat de mare succes.

În această întrecere, muncitorii Fabricii de confecții „Gh. Gheorghiu-Dej“ s-au dovedit a fi mai bine pregătiți și au reușit să câștige concursul cu o diferență de 50 puncte.

Fiind primul concurs de acest fel cu cîtorva bibliotecilor noastre sindicale, aș vrea să arăt cum am organizat pregătirea concurenților noștri.

Încă din urmă cu două luni am luat legătura cu editura „Cartea Rusă“ și revista „Clubul“ cu ajutorul cărora ne-am procurat un număr corespunzător de cărți din cele 6 titluri care constituiau bibliografia concursului.

Am desemnat 20 concurenți dintre cei mai buni cititori ai bibliotecii și am fixat 6 consultații la cărțile: *Ana Karenina* de L. Tolstoi, *Ce-i de făcut?* de Cernișevski, *Evgheii Oneghin* de Pușkin, *Primele bucurii* de Fedin, *Cerul Balticii* de Ciukovski și *Versuri de dragoste* de Scipaciov.

Cărțile respective au fost înmăinate participanților. După două săptămîni a avut loc prima consultație asupra romanului *Ana Karenina* cînd s-a făcut caracterizarea personajelor și s-au pus întrebări de către concurenți, și de către consultant. Astfel de consultații au avut loc cu regularitate și la celelalte cărți, ele constituind totodată și o manifestare culturală în cadrul bibliotecii.

Intrucît din materialul bibliografic făcea parte și romanul în versuri *Evgheii Oneghin* am organizat pentru concurenți o auditiie muzicală a operei cu același nume.

Între cei prezenți la concurs au fost foarte mulți muncitori din fabrica noastră, informații despre aceasta prin ziarul fabricii „Confecția“ și stația de amplificare prin care s-a popularizat concursul.

Pentru cei care urmau să răspundă la întrebările comisiei se numărau Petruța Niculescu muncitoare în sect. II, Nicolae Ștefan, Gheorghe Ioana, Haim C., Sandu Vasilica, Praiz R., Diaconescu J., Imulan G. — în total douăzeci tovarăși care au așteptat cu nerăbdare începerea concursului.

Concurenții de la „Monetăria Națională“ erau tot ați de bine pregătiți și nerăbdători să aștepte întrebările ce se vor pune.

Corbina se ridică în ritmul unui marș, după care încep întrebările. Iată cîteva din întrebările puse concurenților:

— Cum se soluționează problema prieteniei cînd intervine dragostea? (e vorba de Lopuhov și Kirsanov din cartea *Ce-i de făcut?* de Cernișevski).

— În poeziile sale Scipaciov ne vorbește despre iubirea fericită care face pe eroi să devină mai puternici, mai frumoși. Ați putea recita o poezie de Scipaciov?

— Ce a determinat la Oneghin pasiunea față de Tatiana după ce o regăsește măritată?

— Iată o frumcasă declarație de dragoste: „Varvara Andrievna, de pe vremea cînd eram încă foarte tînăr mi-am făurit idealul femeii pe care voi iubi-o și pe care voi fi fericit s-o numesc soția mea. Am trăit o viață lungă și de-abia acum pentru înția oară am înțeles-o. Te iubesc și te rog să-mi fii soție“. Cine a făcut această declarație? (nimeni, Kosnisev din *Ana Karenina* s-a gîndit s-o facă Varvarei dar nu i-a spus aceste cuvinte pentru a nu trăda memoria soției sale Maria).

Spectatorii au subliniat răspunsurile bune cu aplauze și îndemnuri pline de entuziasm. Tov. Petruța Niculescu a realizat 76 puncte.

(Continuare la pag. 28)

DIN EXPERIENȚA BIBLIOTECILOR SOVIETICE

Un cerc de bibliografie locală la bibliotecă

V. TEREHOV

La biblioteca raională Zvenigorodsk (regiunea Moscova) membrii cercului de bibliografie locală întocmesc expoziții, atîșe sau hărți, în legătură cu care se fac diferite discuții.

Iată cum a luat ființă acest cerc. Bibliotecarii au observat că pe mulți cititori îi interesează istoria, date comemorative, locuri istorice și economia raionului. Ca urmare au ales toate materialele care tratau aceste probleme așezîndu-le într-o expoziție cu titlul *Studiază-ți ținutul*. De asemenea în sala de lectură au început să se întocmească albume din tăieturi din ziare și reviste locale și centrale cu toate problemele care priveau raionul Zvenigorodsk. Aceste albume au atras mulți cititori dornici să cunoască mai îndeaproape raionul lor.

Văzînd succesul obținut cu aceste materiale, bibliotecarii s-au consultat cu lucrătorii de la muzeul local și secția culturală, după care au hotărît să facă înscrieri pentru cercul de bibliografie locală.

La prima ședință a cercului, O. P. Boiar, colaborator științific al muzeului, a vorbit despre sarcinile cercului, despre munca lui și despre legătura pe care trebuie s-o țină cu biblioteca și muzeul. S-a hotărît să se creeze cîteva secții: de istorie, de arheologie, de fotografie și o secție „oameni celebri din raionul Zvenigorodsk”. Secțiile și-au întocmit un program de lucru, iar fiecare membru al cercului a primit o anumită sarcină.

Din cerc fac parte 20 de oameni de profesii și vîrste diferite: profesori de la școala medie, un tractorist, un strungar, un elev, etc. Toți desfășoară o activitate multilaterală și utilă. Conducerea cercului o are Elena Petrovna Stroganova, bibliotecară care a lucrat și la muzeul local ca etnograf. Cercul este ajutat de T. F. Liuskaia, responsabilă bibliotecii și de bibliotecarii Z. T. Zatova și N. Boiar.

Printre sarcinile cercului fac parte atragerea de noi membri, difuzarea materialelor legate de raion, răspîndirea de cunoștințe etnografice, participarea la toate acțiunile de masă organizate de bibliotecă și secția

culturală, și în special la cele închinată ridicării economice și culturale a raionului.

Orașul Zvenigorodsk are un bogat trecut istoric. El este unul din orașele vechi din Podmoskovia. Pentru prima dată se vorbește despre acest oraș în 1339, într-un document al creazului din Moscova Ivan Danilovici Kalite. Zvenigorodsk a jucat un rol important în lupta poporului împotriva cîmpărilor. Locuitorii raionului au participat la prima revoluție rusă, apoi la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie și la Marele Război pentru Apărarea Patriei.

Membrii secției de istorie studiază trecutul orașului și al raionului, colecționează diferite cărți, fotografii, documente, amintiri ale locuitorilor și alte materiale.

Activitatea cercului este strîns legată de problemele actuale ale vieții sociale. De pildă, cînd s-a sărbătorit a 50-a aniversare de la prima revoluție, pensionarul K. F. Mișanin, membru al cercului, a stat de vorbă cu participanții la revoluție și a fotografiat locurile istorice. K. Kuzmina, profesoară de literatură a făcut la bibliotecă o expunere asupra cărților legate de glorioasa aniversare. Cu această ocazie s-a amenajat și o expoziție.

Membrii cercului au participat activ la organizarea unei seri cu aceeași temă la S.M.T. din Zvenigorodsk.

La sărbătorirea a 15 ani de la eliberarea de sub cîmpărea fascistă, s-a întocmit o frumoasă hartă a raionului care evocă mersul operațiilor militare. Membrii secției de istorie au luat legătură cu conducătorii partizanilor din acest raion și cu cei care au luptat pe front, făcîndu-i să participe la seara închinată aniversării zdrăbirii armatelor hitleriste lîngă Moscova.

Multă atenție se acordă colecționării de amintiri, materiale tipărite, fotografii și lucruri personale ale partizanilor. Toate acestea se predau muzeului local. Elevii și alți membri ai cercului au adunat materiale interesante privind Marele Război de Apărare a Patriei. Ei au popularizat, de asemenea, cărți despre Marele Război prin convorbiri purtate cu cititorii, prin expoziții de cărți, și o listă de recomandare.

În planul de lucru pe anul 1957 sînt prevăzute multe acțiuni interesante închinete aniversării a 40 de ani de la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie. Se întocmește un album special cu tăieturi din ziare și reviste despre evenimentele revoluționare din raion și unul despre succesele cu care locuitorii raionului întîmpină acest eveniment istoric.

Se va organiza o seară închinată Marelui Octombrie. Cu această ocazie se va face o expunere a materialelor despre dezvoltarea raionului în timpul puterii sovietice. Pentru căutarea materialelor s-a luat legătură cu biblioteca regională și cu biblioteca V. I. Lenin, La muzeul de istorie și Muzeul Revoluționar al U.R.S.S. din Moscova s-a intervenit pentru colecționarea materialelor. În acest scop se mai ține legătură și cu arhivele raionale și regionale și cu muzeele locale.

Membrii cercului organizează întîlniri cu participanții la revoluție și înscriu amintirile lor. Se completează și fișierul din bibliotecă intitulat *Studiază-ți raionul*. El se completează acum cu materiale despre Marea Revoluție din Octombrie.

De mult succes se bucură albumul *Raionului nostru în cel de-al VI-lea cincinal*. Aici intră articole din ziare, diagrame și fotografii.

Membrii cercului nu-și limitează activitatea numai la biblioteca lor. Astfel, de pildă, nu de mult s-a organizat la bibliotecile din Boșe-Viazem și Javoronsk, seri „despre ființul natal” cu expuneri ale cărților respective. Numai în satul Javoronsk au participat mai mult de 200 de oameni.

Raionul Zvenigorodsk este legat de numele multor oameni de seamă ai culturii ruse. Aici au trăit și lucrat Pușkin, Cehov, Gorki, Prișvin, Taneev, Levitan și alții.

Multe lucruri interesante povestesc membrii cercului despre munca lui A. P. Cehov la spitalul din Zvenigorodsk, perioadă în care a scris o serie de nuvele pe motive locale. În prezent G. Heinova, elevă în clasa 10-a, membră a cercului, continuă să adune materiale despre activitatea lui Cehov la Zvenigorodsk, iar strungarul V. Zaițev adună materiale despre Prișvin.

Populația locală a început să fie interesată de activitatea cercului și de aceea, în 1957, la seara culturală închinată lui M. Gorki, au venit mulți participanți. De mult succes s-a bucurat și referatul despre M. Gorki ținut la S.M.T. din Zvenigorodsk.

Toate aceste acțiuni organizate de cerc au contribuit la creșterea interesului față de operele măștrilor culturii și la atragerea de noi cititori. Mulți locuitori se interesează de

activitatea cercului căutînd să-i ajute în muncă. Ei aduc cărți, reviste, fotografii și alte materiale rare despre raion, împărtășesc amintirile și observațiile lor, etc.

Membrii cercului fac fotografii ale locurilor comemorative, ale monumentelor, etc. Aceste fotografii sînt folosite la organizarea de standuri, expoziții, albume. Astfel, s-au amenajat standurile *Raionul Zvenigorodsk și Locurile comemorative din raionul Zvenigorodsk*. În centrul standului a fost pusă o hartă a raionului înconjurată de fotografii, iar sub ele tăieturi din ziare și reviste. Fiecare fotografie a fost legată de punctul respectiv din hartă, printr-o săgeată. Standul a fost folosit ca material vizual la cabinetul de partid și apoi afișat în bibliotecă și în holul cinematografului.

Standul a contribuit la popularizarea experienței frunțase a întreprinderilor, colhozurilor, etc. Vizitatorii bibliotecii și ceilalți care au văzut harta au avut posibilitatea să cunoască succesele raionului cînd apoi la bibliotecă cărți despre experiența frunțasă din raion.

Un material prețios pentru lucrătorii bibliotecii este acela întocmit de un membru al cercului, V. Zavialov, cu titlul *Istoria Zvenigorodskului. Indicator al literaturii pe anii 1856-1956*. Indicatorul este adnotat și cuprinde cele mai importante lucrări și articole din ziare și reviste. El va fi multiplicat și trimis tuturor bibliotecilor raionului.

În prezent membrii cercului se pregătesc să întîmpine cea de a 40-a aniversare a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. Ei întocmesc afișe, standuri, expoziții de cărți și popularizează cărțile închinete mării aniversări.

Unii membri ai cercului adună materiale despre dezvoltarea culturală a raionului în timpul puterii sovietice. Astfel, A. T. Stanovova, care lucrează la telegraf, adună date despre radioficarea raionului, despre dezvoltarea televiziunii. Membrii cercului sînt ajutați de lucrătorii de la arhiva raională. Toate materialele colecționate vor fi folosite pentru organizarea standurilor închinete Marelui Octombrie și pentru organizarea unei expoziții la muzeu.

Membrii cercului atrag noi cititori la bibliotecă, ajutîndu-i la alegerea cărților care îi interesează. În urma acestui fapt crește mereu numărul cititorilor.

Cercul de bibliografie locală este un sprijin al bibliotecii pentru organizarea diferitelor seri tematice, conferințe, referat, convorbiri și alte acțiuni de masă politice și culturale.

(După revista „Bibliotekar” nr. 6, 1956).

Despre bibliografia orașului Cluj și problema bibliografiilor pentru studiul regiunii

TEOFIL BUGNARIU

Bibliografia orașului și regiunii Cluj, aflate în lucru la serviciul de documentare și bibliografie al Bibliotecii Centrale Universitare Cluj, poate fi de un real folos bibliografiei istorice amănunțite a patriei noastre, dat fiind însemnătatea pe care acest oraș a avut-o în trecut și o deține și azi.

Multe din așezămintele, întreprinderile și instituțiile din Cluj au tradiții de veacuri.

Pentru întocmirea bibliografiei orașului Cluj pledează numeroase cereri și argumente de ordin local. Numărul cititorilor din bibliotecă noastră care solicită informații bibliografice privind orașul Cluj, este în continuă creștere. Colectivul catedrei de geografie de la Universitatea „V. Babeș” pregătește monografia regiunii Cluj precum și o seamă de lucrări privitoare la orașul Cluj. La universitatea „Bolyai” funcționează un seminar pentru cercetări de istorie locală ale cărui lucrări se referă în bună parte la istoria Clujului. Numai în ultimele șase luni, pe lângă numeroase indicații bibliografice verbale pentru studenți, cercetători și cadre didactice de la diferite școli și catedre, Serviciul de documentare și bibliografie a întocmit șase liste bibliografice cuprinzând 448 titluri și anume: *Despre grevele din 1933 ale muncitorilor din Cluj*; *Din istoria născării muncitorești a orașului Cluj*; *Desfășurarea luptelor ceferiștilor din Transilvania din anul 1933*; *Dezvoltarea politică socială a orașului și regiunii Cluj*; *Personalități politice și culturale din orașul și regiunea Cluj*; *Literatură beletristică și studii științifice despre orașul Cluj*.

Activitatea pentru întocmirea bibliografiei orașului Cluj a fost remarcată cu interes și de oaspeții străini care ne-au vizitat biblioteca, de exemplu, de tovarășa K. Voihanskaia, directoarea bibliotecii „Herzen” din orașul Kiev, care în articolul său publicat în „Căluza bibliotecarului” (decembrie 1956), menționează ca „foarte prețios faptul că această bibliotecă desfășură o activitate în domeniul bibliografiei locale”.

Cererile de informare bibliografică asupra trecutului orașului Cluj au fost destul de numeroase și mai înainte la biblioteca noastră, dar adunarea planificată a materiale-

lor a început în mod organizat în anul 1955. Aceste materiale se află introduse în mare parte și în aparatul bibliografic al bibliotecii, în diviziunile corespunzătoare ale cataloagelor fondului general. S-a constatat însă că în practică folosirea lor este anevoioasă și incompletă, cercetările în acest domeniu resimțindu-se de lipsa unui aparat special de îndrumare bibliografică care să cuprindă materialul dispersat în diferitele diviziuni și să permită și o completare sistematică. Lipsa cea mai mare e faptul că nu este cuprins decât în mică măsură materialul publicat în ziare, în reviste, în almanahuri, calendare și albume, etc.

Sarcina întocmirii bibliografiei Clujului cuprinde: identificarea materialelor despre orașul Cluj, în primul rând a materialelor care există în fondurile Bibliotecii Centrale Universitare, evidența materialelor identificate și descrierea lor bibliografică.

Scopul teoretic este înregistrarea a tot ceea ce a fost publicat și are însemnătate în legătură cu orașul nostru. La pornire s-a adoptat astfel năzuința spre o bibliografie cât mai completă. Desigur, aceasta va aduce multe materiale care se repetă sau nu spun nimic nou. În schimb e de natură să salveze material important mai ales pentru cercetările de amănunt. În privința aceasta există un principiu general acceptat după care e mai bine ca o bibliografie să dea mai mult, decât mai puțin. Inițial se întocmește un fișier cu caracter intern, care va putea servi ca bază unei bibliografii cuprinzătoare, dar selecționate.

Pentru întocmirea și organizarea fișierelor noastre cuprinzând bibliografia orașului și cea a regiunii Cluj, experiența sovietică și din țările de democrație populară în domeniul bibliografiei locale și regionale are o valoare îndrumătoare. Aplicarea prin interpretare creatoare a acestor exemple la relațiile noastre, e de natură să ne ușureze munca.

Cercetarea, prelucrarea și valorificarea istoriei României, trasată de partid „ca o sarcină de mare răspundere”, necesită încă multă muncă de identificare, multe cercetări de amănunt pentru scoaterea la lumină a

momentelor și a aspectelor reprezentative, a tradițiilor progresiste și de luptă a poporului român și a naționalităților conlocuitoare. Includerea *Bibliografiei orașului București* în primul plan anual de lucru al Bibliotecii Centrale de Stat subliniază, și din acest punct de vedere, însemnătatea și actualitatea științifică a lucrărilor de bibliografie pentru studiul regiunii și localităților din țara noastră.

Pe linia acestei sarcini, *Bibliografia orașului Cluj* trebuie să cuprindă înregistrarea de largă întindere și de adâncime a aspectelor trecutului local. De fapt, ceea ce s-a realizat până acum la acest fișier constă mai ales din identificarea de materiale privind istoricul și cadrul geografic al Clujului. Până la sfârșitul anului 1956, numărul fișelor din *Bibliografia orașului Cluj* a ajuns la 1272, iar a celor din *Bibliografia regiunii Cluj* la 1197. Acest caracter istorico-geografic apare evident din înșirarea diviziunilor și subdiviziunilor de *grupare provizorie* a materialului bibliografiei orașului Cluj, și anume:

Generalități. Geografie - Geologie - Climatologie. Turism. Fauna - Flora. Arheologia. Istorie, Urbanistică, Arhitectură-Monumente. Probleme administrative. Probleme economice și sociale — Mișcarea muncitorească. Meserii — Meseriași — Bresle. Probleme sanitare-clinici - spitale. Învățământ elementar, mediu și muncitoresc. Universități. Alte institute de învățământ superior. Institute de cercetări științifice. Viața studențească. Viața culturală — Bibliotecă — Arhive — Tipografie — Presă — Muzeu — Arte plastice — Teatru — Operă — viață muzicală. Cinematografie — Etnografie — Folclor. Biografii. Biserici - confesiuni, Asociații. Instituții de binefacere și reeducare. Sport.

Bibliografia orașului Cluj mai are sarcina de a oglindi mersul procesului construcției socialiste în Cluj, cel de-al doilea oraș al patriei noastre.

Existența celor două aspecte menționate indică cele două părți mari ale bibliografiei orașului Cluj. Întîia cuprinzînd cadrul geografic și istoric, grupează materialele privind viața și dezvoltarea Clujului pînă în toamna anului 1944, iar a doua, de la 1944 pînă la zi, grupează aspectele locale ale construcției socialiste. Firește nu e vorba de o împărțire rigidă și formală, căci un studiu recent despre radioactivitatea apei potabile de la Cluj, sau despre condițiile climatei orașului nostru, își va găsi locul în partea întîia a fișierului, cu toate că a apărut, spre pildă, în anul 1957.

Calitatea unei bibliografii e determinată în măsură egală atît de culegerea materialului cît și de sistematizarea acestuia. După cum s-a putut remarca din gruparea provizorie a fișelor, organizarea fișierului cuprin-

zînd bibliografia orașului Cluj, supunerea materialului unei sistematizări în diviziuni și subdiviziuni aranjate într-o succesiune logică, pentru a-l prezenta sub o formă cît mai accesibilă înțelegerii și pentru a înlesni găsirea de către cei interesați a publicațiilor căutate, se află încă la început. Intocmirea unei scheme rigide și strict compartimentale pentru o „cronică locală“, înainte de a cunoaște varietatea tuturor aspectelor pe care le poate oferi identificarea și cercetarea mărturiilor tipărite ale trecutului și materialele contemporane, ar putea însemna o deviere spre șablon, spre standardul generalizator care nu este indicat într-un domeniu chemat să oglindească mai ales particularitățile locale.

Organizarea fișierului se dezvoltă paralel cu adunarea materialului. Studiul Clujului în cadrul istoriei Transilvaniei; cercetarea structurii monografiilor istorice de localități și regiuni, precum și a bibliografiilor de această natură; exemplele de bibliografii locale și regionale sovietice și din țările de democrație populară; schimbul de informații cu Biblioteca Centrală de Stat, se vor adăuga experienței noastre, dîndu-ne elemente de comparație, sugestii, idei de adoptat pentru definitivarea structurii fișierului nostru. Pentru partea a doua a bibliografiei orașului Cluj, merită să oglindească aspectele locale ale construcției socialiste, orînduirea pe probleme a fișelor, după conținutul lor, va fi sprijinită și ușurată de studiul rezoluțiilor și hotărîrilor partidului, a măsurilor legislative de guvernare, precum și a altor documente referitoare la etapele succesive și aspectele drumului nostru spre socialism.

Surse pentru identificarea materialelor despre orașul Cluj sînt în: bibliografii, monografii și în trimerile lor bibliografice, în cataloage — mai ales în cele sistematice, în cărți, broșuri, reviste, ziare, teze, conferințe, calendare, stampe, ilustrații, albume, fotografii, desene, note muzicale și orice alte produse grafice în care se poate afla ceva în legătură cu orașul Cluj. Idealul ar fi din acest punct de vedere despuierarea tuturor bibliografiilor nu numai a celor generale dar și a celor de specialitate. De asemenea, dată fiind tendința lucrărilor mai vechi de a ignora sau a ascunde aspecte incomode regimurilor din trecut, la culegerea materialului se cere punerea accentului pe documentul vremii mai mult decît pe prelucrări. Din același motiv este indicată largirea și adîncirea cercetărilor pentru identificarea materialului relativ la dezvoltarea economico-socială, la viața poporului muncitor, la istoria mișcărilor muncitorești.

Acî e locul să arătăm că bibliografia orașului Cluj care se întocmește la biblioteca noastră, a fost precedată de: Kolozsvár thj. sz. kir város iródalma (*Bibliografia orașului*

Cluj) publicată de Kertész János în revista Kolozsvári Szemle din anii 1942, 1943; de partea privitoare la Cluj din cunoscuta lucrare a lui Bodor Antal: Magyarország helyismereti könyvészete (Bibliografia localităților din Ungaria), pe perioada 1527-1940, apărută la Budapesta în 1944; și de: Kolozsvár város könyvészete (Bibliografia orașului Cluj) de Gerensze Péter, semnalată într-o trimitere, dar care nu a putut fi încă identificată. Materialul bibliografic privitor la Cluj se mai găsește dispersat și în diferitele diviziuni, subdiviziuni și capitole ale celor patru volume ale lucrării Magyar-történelmi bibliográfia 1825—1867 (Bibliografia istorică maghiară), pe perioada dintre 1825—1867, redactată sub conducerea lui Toth Zoltan de un colectiv al Institutului maghiar de istorie și publicată la Budapesta în 1950 de editura Academiei maghiare. Această din urmă se limitează la o perioadă restrinsă, de 42 ani, și cuprinde numeroase materiale de amănunt din revistele și ziarele vremii, pe cînd cele ale lui Kertész și Bodor, de proporții mai reduse, se prezintă ca liste bibliografice sumare, alfabete.

Ca tehnică de lucru la întocmirea fișierului cuprinzînd bibliografia orașului Cluj, e de menționat că materialul rezultat din despoierea bibliografiilor, ca de altfel din orice altă sursă, se identifică amănunțit. Se verifică întîi existența lui în biblioteca noastră, consultîndu-se diferitele cataloage. Se notează cota, se vede cartea, revista, ziarul sau sursa respectivă și se întocmește fișa bibliografică obișnuită. Acolo unde titlul nu ogîndește fondul, nu dă o idee despre conținutul materialului identificat, se folosește o sursă adnotare explicativă, concretizatoare, fișa ocupîndu-se astfel în mod sumar și de gîndirea cuprinsă în documentul descris.

Firește, despoierea bibliografiilor și a celorlalte surse ne indică în legătură cu Clujul sau cu regiunea Cluj numeroase publicațiuni ce lipsesc din fondurile bibliotecii noastre. Notăm toate aceste indicațiuni, întocmim fișele respective, urmînd ca ele să fie verificate și eventual completate pe mă-

sura și posibilitatea identificării publicațiilor la alte biblioteci, în primul rînd din Cluj. Aceste fișe pot constitui la rîndul lor o prețioasă sursă de informare, pentru completarea viitoare a fondurilor bibliotecii noastre.

Ținerea evidenței sistematice a muncii de despoiere din bibliografii, din colecții de periodice și din alte surse colective, constituie o cerință indispensabilă la întocmirea unor lucrări de această natură, care cer investigații îndelungate și în domenii alăt de variate. Evidența muncii desfășurate are o înțretă însemnătate: evită despoierea repetată a aceleași publicații, dă indicații pentru planificarea și completarea muncii și contribuie la garanția întocmirii științifice a fișierului. Numărul publicațiilor de tot felul ce intră zilnic la biblioteca noastră este impresionant. Prin oamenii și instituțiile sale, Clujul este prezent zi de zi în toate domeniile activității omenești, aspectele căreia sînt consemnate în stiri și articole de ziare, în reviste, în cărți, în albume, în rapoarte și așa mai departe. Este clar că ținerea la curent și completarea bibliografiei orașului și regiunii Cluj cu materialul de însemnătate din aceste publicații necesită studierea permanentă a tuturor cărților și periodicelor nou intrate, cu scopul de a urmări și identifica literatura cu privire la orașul și regiunea noastră.

La secția decupărilor din presă acest lucru se face curent pentru ziarele mai importante. De asemenea, se face și la despoierea materialelor din anumite reviste. Sînt însă foarte numeroase cărți și publicațiuni periodice care nu sînt cercetate sistematic la Serviciul de documentare și bibliografie unde se lucrează la fișierul Clujului. Întocmirea unei lucrări de întinderea și însemnătatea bibliografiei orașului Cluj, cere însă, în ceea ce privește depistarea și semnarea materialului, contribuția tuturor serviciilor și secțiilor care achiziționează, înregistrează, clasifică, prelucrează și repartizează fondurile de cărți și periodice de tot felul.

Bibliografia pentru studiul regiunii

MINA RING

bibliograf la biblioteca regională din Tg.-Mureș

Am citit cu mult interes în nr. 5 al revistei „Călușa bibliotecarului” articolul tov. Baiculescu, în care pune problema bibliografiei pentru studiul regiunii. Articolul dă o orientare prețioasă despre aspectele prelucrării și întocmirii materialului și scoate în evidență importanța îndrumărilor

metodice pe care ar trebui să le dea Biblioteca Centrală de Stat. Datorită subiectului și conținutului său, articolul provoacă un interes deosebit în rîndurile bibliografilor.

Nu este o simplă întîmplare că revista noastră de specialitate a publicat acest articol. Pentru alcătuirea istoriei țării noastre

și a unor teritorii ale ei pe baze cât mai largi, conspectul literaturii privind starea socială, economică și culturală a trecutului este indispensabil. Faptul din ce în ce mai frecvent că unele organe de conducere, istorici, specialiști, ba chiar și elevii solicită la biblioteca noastră literatură despre reședința și unele părți ale regiunii, nu este un fenomen izolat. Cererile au obiecte diferite: mișcarea muncitorească din regiunea noastră, străduințele ei progresiste, dezvoltarea socială, economică, culturală a regiunii, etc.

Biblioteca noastră n-a fost în stare totdeauna și în măsură suficientă să satisfacă pretențiile justificate ale cercetătorilor științifici. Poate că aceasta este situația și la celelalte biblioteci regionale. Este deci evident că organizarea rețelei de cataloage de orientare locală este o sarcină de primă actualitate.

Problema este complicată; ea pretinde îndrumări teoretice și practice din partea organelor de conducere, editarea unui material metodic și coordonarea muncii în toată țara. Mai este indispensabilă și analiza muncii efectuate, acolo unde această muncă se face cu rezultate bune, publicarea experiențelor și rezultatelor cât și lămurirea detaliată în presa noastră de specialitate a problemelor ce se ivesc.

Articolul tov. Baiculescu a reușit să schițeze principiile, metoda și conținutul muncii, ceea ce înseamnă o orientare prețioasă. Ar ușura însă și mai mult eforturile bibliografilor noștri și ar ridica considerabil nivelul acestei munci apariția unor materiale din care să putem cunoaște experiența diferitelor biblioteci regionale și care ar completa și îmbogăți munca noastră în acest domeniu.

Referatul nostru deus la prima sesiune științifică de bibliologie și documentare a Bibliotecii Academiei R.P.R. din decembrie 1955, avea de obiect planul orientării bibliografiei locale. Am anexat o bibliografie compusă din literatură aleasă, în scop de analiză, cerînd îndrumarea metodică și coordonarea muncii între bibliotecile regionale ale țării. Deși pînă acum nu s-a dat răspuns acestor sugestii, noi ne-am hotărît să începem munca în primul semestru al anului 1956. În cele ce urmează vom arăta meritul acestei munci.

Am început prelucrarea materialului privitor la regiune aflat în fondul de publicații al bibliotecii noastre — cărți și reviste — care au fost strînse în acest scop, timp de aproape 10 ani. Pentru fiecare lucrare am întocmit fișe analitice. În acest scop, noi am luat în considerare sumarul lucrărilor și după un studiu amănunțit al lor am descris datele cele mai importante, și am remarcat în câteva rînduri, importanța lucrării res-

pective. Descrierea am făcut-o pe fișe deformat internațional, conform regulilor descrierii analitice.

În prelucrare ne-am străduit, în primul rînd, de a explora materialul referitor la politica, istoria, economia socială, agricultura, industria tehnică, geologie, științe naturale și literatura regiunii. Am scos separat materialul de ilustrații din lucrările cercetate, referitor la clădiri, peisaje, port național, persoane, etc., conform catalogului ilustrațiilor. Separat am scos materialul referitor la diferitele localități ale regiunii, întocmind astfel despre unele lucrări mai multe descrieri analitice. Catalogul nostru pentru studiul regiunii l-am întocmit după cum urmează: alfabetic, sistematic, geografic, personalia ca și de ilustrații.

Lucrările editate pe teritoriul regiunii sînt așezate separat și vor servi ca bază bibliografiei locale. Am completat catalogul nostru cu fișele materialelor aflate la biblioteca științifică „Bolyai” din Tg. Mureș, referitoare la regiunea noastră. În această muncă care reprezintă un domeniu special, avem o experiență de abia de doi ani, motiv pentru care nu putem considera că principiile și metoda aplicată de noi sînt definitive. Așteptăm îndrumările și analiza Bibliotecii Centrale de Stat și sîntem avizi de a cunoaște experiențele obținute de alte biblioteci pe acest tărîm.

În cursul acestui an am început descrierea articolelor apărute în periodice. Fișele sînt aranjate potrivit împărțirii de mai sus. La început am prelucrat amănunțit fiecare articol revistelor, am scos toate publicațiile, anunțurile, etc. mai importante din punct de vedere local și din punctul de vedere al cercetărilor. Această metodă principală este corectă, deoarece din punct de vedere istoric poate să aibă valoare de neprețuit orice dată cît de neînsemnată ar părea ea. Totuși, metoda nu este practică din mai multe motive: prelucrarea amănunțită a articolelor ar mări prea mult volumul catalogului, ar îngreuna munca cercetătorului și ar necesita prea mult timp din partea bibliografului. În consecință am restrîns alegerea în limite mai reduse și descriem numai articolele importante.

Potrivit planului nostru, catalogul se împarte în două părți principale: 1) Trecutul regiunii noastre; 2) Prezentul regiunii noastre. Primul catalog cuprinde deci literatura de dinaintea eliberării iar celălalt literatura de după eliberare (23 August 1944). Întocmirea părții a doua a catalogului este obiectivul planului nostru pe anul viitor. Sperăm că pînă atunci materialele care apar în presă, în limba maghiară, vor fi incluse în *Bibliografia periodicelor din R.P.R.*, ceea ce ne va fi de un real ajutor.

În cursul acestui an, în colaborare cu lucrătorii Bibliotecii Institutului Medico-Farmacologic din localitate, întocmim bibliografia istoriei medicale, ale căror titluri despre regiunea noastră vor fi așezate în catalog. Materialul privind istoria artei scenice (dramaturgie) este în curs de prelucrare. La începutul noului an școlar am luat contact cu seminarul de istorie al Universității „Bolyai” din Cluj în scopul descrierii dizertațiilor care au ca obiect studiul regiunii noastre și pentru a prelua experiențele în acest domeniu. Prin schimbul interbibliotecar sperăm să ne procurăm de la Biblioteca Universității din Cluj monografia și alte materiale prețioase privind regiunea noastră. Scopul nostru mai îndepărtat este explorarea materialului de acest gen și de la bibliotecile noastre raionale și antrenarea bibliotecarilor raionali în această muncă.

Ceea ce am prezentat aici, despre acțiunea începută de noi pentru studiul regiunii și despre planul nostru de perspectivă, este

numai o descriere sumară a muncii noastre în această direcție. Multe probleme și chestiuni de detaliu survin în cursul prelucrării: mereu se ivesc puncte de vedere noi, necesități și idei noi care ne stimulează să dăm avânt activității noastre pentru ca așa cum a fost începută, fără îndrumare și fără experiență anterioară, să devină cât mai precisă și amplă.

Cercetătorii și cititorii noștri întrebunțează foarte des și apreciază actualul catalog. Cu toate lipsurile lui, cititorii găsesc în el multe materiale și date necunoscute până în prezent.

În fața noastră se află obligația de a ridica nivelul catalogului nostru și îmbogățirea valorii conținutului său. Este evident că avem nevoie de un manual metodic, care să trateze atât probleme generale cât și chestiunile de detaliu. Dărim să cunoaștem generalizarea tuturor experiențelor făcute în țară și credem că aceasta ne-ar da un ajutor prețios în munca noastră.

O formă nouă de popularizare a cărții

(Urmare din pagina 21)

iar în acest interval s-au perindat 4 concurenți de la Monetărie.

După Petruța Niculescu a urmat din partea fabricii noastre Ștefan Nicolae care a susținut concursul până la sfârșit. În total, concursul a fost susținut de doi tovarăși de la noi în care timp s-au perindat opt concurenți din partea Monetăriei, realizând restul de puncte până la 250.

Rezultatul concursului cu o diferență de 50 de puncte pentru participanții de la „F. C. Gheorghiu-Dej” a arătat cât de bine au fost pregătiți concurenții noștri. Strădania lor și ajutorul dat prin consultații organizate de biblioteca centrală a fabricii la toate cărțile indicate pentru concurs, și-au spus cuvântul.

În afară de premiile individuale — biblioteca noastră a câștigat 100 volume și o excursie la Predeal pentru cei 20 de concurenți.

În pregătirea concurenților, am fost ajutați de către tov. Berceanu Lucy, de la editura „Cartea Rusă”, care ne-a acordat un sprijin deosebit în tot timpul pregătirii și în special cu ocazia consultațiilor.

Concursul a avut răsunet în fabrica noastră. Mulți tovarăși ca Litvin N., Ghimpețeanu I., Niculescu I., Ianculovici F., și-au exprimat dorința de a participa și ei în viitor la un asemenea concurs.

Ținând cont de ecolul ce l-a avut acest concurs în rândul muncitorilor și bazată pe experiența căpătată, îmi propun ca pe viitor să organizez un concurs asemănător între muncitorii din două sectoare diferite ale fabricii noastre.

O MUNCĂ ÎNTERESANTĂ

PEAGU ANTON

responsabilul bibliotecii de casă nr. 35
a bibliotecii regionale „N. Bălcescu”-București

Povestea e simplă. Eram cel mai nedisciplinat cititor de la biblioteca de casă nr. 35 din strada Poetului, cartierul Triaj, raionul Grivița Roșie. La gazeta de perete a acestei bibliotecii de casă eram trecut adesea printre obișnuirii rubricii „Codașii”. Tov. Moriș Paulina, care conducea această bibliotecă se ținea scai de capul meu și mă îndemna să citesc. Am cerut atunci să mă treacă și pe mine în cercul de prieteni ai cărții. După câteva luni, am fost ales președintele cercului și cu această misiune grea, se încheia ciclul meu de nebunii. În școala de ucenici unde sînt elev fusesem propus să fiu primit în rândurile U.T.M.-ului.

Mare mi-a fost bucuria cînd la una din ședințele comitetului de stradă la care fusese chemat, deputatul Gheban Gheorghe din circumscripția noastră mi-a dat ca sarcină să conduc biblioteca de casă mai de parte deoarece tov. Moriș era suferind și avea nevoie de liniște.

Am pornit deci pe un drum nou. Bazat pe ajutorul comitetului de stradă și al deputatului, am început mai întii să mi întăresc colectivul de „prieteni ai cărții”. Cu ajutorul lor am dat un aspect mai atrăgător cămăruței pe care o folosesc în acest scop. Cărțile luate de la biblioteca regională „N. Bălcescu” le-am așezat pe materii. Am fixat zilele de împrumut și am afișat programul la gazeta cetățenească, împreună cu unele extrase din regulamentul de funcționare a bibliotecii, care pot interesa pe cititorii noștri.

La cărțile care au circulație mai mare le lipesc bilețele pe care scriu „Aveți grijă de carte. E un bun al poporului”, sau „Păstrați cartea curată ca s-o poată citi și altul”.

La fiecare sfîrșit de săptămînă ne adunăm și reparăm cărțile, lipim buzunarele pentru fișa cărții și alte reparații. Cercul de „prieteni ai cărții” au înființat și un caiet în care se înscriu dorințele și părerile cititorilor.

În cadrul bibliotecii de casă funcționează trei cercuri de citit care își țin ședințele de două ori pe lună. Pentru buna funcționare a cercurilor am ales, împreună cu comitetul de stradă, trei cetățeni în casa cărora au loc ședințele.

Programul cercurilor, întocmit de bibliotecă regională, indică temele fixate, data și ora unde se ține etc. Afișînd acest program la biblioteca de casă, cetățenii știu din timp ce se va citi la ședința cercului din care fac parte.

Temele cercurilor sînt diferite, bazate pe cerințele cititorilor care manifestă mult interes pentru evenimentele politice. Se prezintă, de asemenea, și recenzii de cărți, informări politice, etc.

La informările politice participă tot mai mulți cetățeni, deoarece la mobilizare sînt ajutați de către membrii de partid ai organizației de bază din cartier și ai comitetului de stradă cum sînt tov. Ilie Ștefan, secretarul organizației de bază din cartierul Triaj, deputatul. Gheban Gheorghe, Diceci Domnica din comitetul de stradă și alții.

De pildă, la informarea cetățenilor asupra Sesiunii Consiliului Mondial al Păcii care a avut loc recent la Colombo, au fost atrași peste 60 de participanți. Mai folosesc și invitațiile scrise de biblioteca de centru.

Recenziile și prezentările de cărți sînt legate de anumite teme actuale. Astfel, cu prilejul pregătirii Festivalului Mondial al Tineretului de la Moscova, am prezentat la ședințele cercurilor noastre recenziile cărții *Filomella a dus steagul* de Gotthold Gloger, *Esterios* de Gomes Pereira, etc.

Cu ocazia sărbătoririi a 500 de ani de la înscăunarea lui Ștefan cel Mare am făcut prezentarea cărților *Viața lui Ștefan cel Mare* de M. Sadoveanu, *Ștefan cel Mare* de Ionașcu, iar pentru cititorii copii am prezentat *Ștejarul din Borzești* și altele.

Biblioteca noastră de casă este bine cunoscută cetățenilor din circumscripție. Ea

numără pînă în prezent 69 de cititori cărora de la începutul anului li s-au difuzat peste 600 volume.

Pentru a dezvolta mai mult cunoștințele cititorilor copii am inițiat în cadrul bibliotecii de casă, un grup de filателиști, care au colecționat pînă în prezent un număr de 800 mărci poștale.

În mod regulat prezint în fața comitetului de stradă și a adunării deputaților din cartierul nostru referate de felul cum se desfășoară munca noastră cu cartea.

Munca cu cititorii din cadrul bibliotecilor de casă ar lua o și mai mare dezvoltare dacă biblioteca regională („Așezămîntul cultural „N. Bălcescu“) de care aparținem, ar ține seama de unele propuneri venite de la cititorii noștri și care sînt trecute în caietul de sugestii. Iată de pildă, s-a cerut într-un

rînd să se organizeze o vizită la Doftana, la care să participe cititorii fruntași, dar acest lucru nu s-a realizat pînă acum.

De multe ori, responsabilii de bibliotecii de casă simt nevoia să consulte „Călăuza bibliotecarului“ care ne-ar ajuta și mai mult în muncă, în care scop am propus să se facă mai multe abonamente ca să ne putem împărtăși și noi din materialul de îndrumare ce se publică în această revistă. Totodată, cred că ar fi bine dacă revista „Călăuza bibliotecarului“ ar deschide o pagină și pentru bibliotecile de casă, care după cum se vede au luat un avînt puternic. Numai în cadrul bibliotecii noastre regionale funcționează 50 de biblioteci de casă. Aceasta ar constitui și un stimulent pentru cei care s-au încadrat în mod voluntar în această muncă de răspîndire a cărții.

Din partea ASOCIAȚIEI BIBLIOTECARILOR DIN R. P. R.

O delegație a țării noastre va participa la Congresul bibliografilor din țările de democrație populară care se va ține la Varșovia între 19—22 septembrie a. c.

Federația Internațională a Asociațiilor de Bibliotecari a făcut de curînd cunoscut printr-o adresă trimisă Asociației bibliotecari-

lor din țara noastră că a fost primită în rîndul F.I.A.B. În același timp, F.I.A.B. a invitat o delegație a Asociației bibliotecarilor din țara noastră să participe la cea de-a 23-a sesiune a Consiliului care se va ține la Paris între 23—26 septembrie a. c.

Conducerea Asociației Bibliotecarilor din R.P.R. în colaborare cu Comisia

Științifică Consultativă organizează în cursul lunii august a. c. o consfătuire cu participarea colectivelor bibliografice ale marilor biblioteci din țară pentru dezbaterile problemelor ridicate în studiul lui Herbert Coblans, șeful serviciului de informare științifică a Organizației europene de cercetări nucleare, intitulat *Metode și procedee tehnice noi de difuzare a cunoștințelor* apărut în nr. 7 (iulie 1957) al publicației *Bulletin de l'U.N.E.S.C.O. à l'intention des bibliothèques*.

ÎN ATENȚIA BIBLIOTECARILOR

URSU, HORIA I.: *Istoria României în creația literară*. Vol. 1. București, E.S.I.P., 1957, 168 p. cu ilustr. (Biblioteca centrală de stat a R.P.R.).

Lucrarea lui Horia Ursu este o reușită încercare de a reda oglindirea istoriei naționale, în lucrările literare ale scriitorilor noștri. Sistematizată pe perioade istorice, — începând cu *Gelo-dacii* și terminând cu domniile fanariote — lucrarea cuprinde 10 capitole. Pentru fiecare capitol se face o trecere în revistă a perioadei respective din punct de vedere politic, social și economic, urmată de prezentarea celor mai importante opere literare, din care se reproduc fragmente alese, legate de temă, menținându-se în subsol și alte lucrări ce merită a fi consultate, după părerea autorului, în problema respectivă.

Rodul unei cercetări laborioase, lucrarea va fi un ajutor de preț în munca bibliotecarilor noștri de a sădi în cercuri cât mai largi de cititori caldul sentiment al patriotismului, al iubirii nestrămutate față de scumpa noastră patrie.

★

MICU, VIOREL: *Manualul bibliotecarului sindical*. Vol. 2. Munca de masă a bibliotecii. București, Editura C.C.S., 1957, 168 p., lei 4.

Cercetarea celui de-al doilea volum al *Manualului bibliotecarului sindical* ne oferă posibilitatea de a vedea progresul făcut de această categorie de bibliotecari în ultimii ani. Așa cum arată și autorul în rîndurile de început, lucrarea „este o sinteză a muncii bibliotecarilor sindicali, este rodul activității lor”. În acest sens, în cadrul celor trei mari capitole pe care le cuprinde *Despre bibliotecari și colecțiile bibliotecii*, *Munca de masă a bibliotecii* și *Păstrarea fondului de cărți, evidența și planificarea muncii bibliotecii*, sînt redată aspectele noi ivite în activitatea unor bibliotecari sindicali fruntași. În capitolul *Munca de masă a bibliotecii* se descriu noi metode de popularizare a cărții ca: recitalul literar, să dansăm cu eroii cărților, de vorbă cu eroii cărții și, așa, introduse în practică cu mult succes de bibliotecile sindicale.

În general, putem spune că volumul II al *Manualului bibliotecarului sindical* va constitui un sprijin pentru toate bibliotecile de masă, care vor găsi aici multe inițiative bune ce merită a fi generalizate pe o scară cât mai largă.

★

Direcția Bibliotecilor în colaborare cu Direcția Difuzării Cărții din Ministerul Învățămîntului și Culturii au elaborat și tipărit un *Indrumar privind stabilirea normelor de lucru între colecturi și biblioteci*, reglementînd relațiile ce trebuie să existe între colecturi și biblioteci, Indrumarul stabilește atribuțiile colecturilor, precum și obligațiile ce revin bibliotecilor în vederea unei cât mai judicioase aprovizionări cu cărți. Indrumarul cuprinde și regulamentul de funcționare a Consiliului privind problemele de aprovizionare cu cărți a bibliotecilor, consiliu menit să ducă la sprijinirea muncii colecturilor în stabilirea necesarului de cărți și justa aprovizionare a bibliotecilor.

Materiale de specialitate din străinătate

К VI Всемирному Фестивалю Молодежи и Студентов. Рекомендательные списки художественной литературы и литературы об искусстве зарубежных стран. [Spre cel de al VI-lea Festival al Tineretului și Studenților. Liste de recomandare a literaturii și literaturii despre arta țărilor străine]. Москва, 1957, 112 p. Государственная ордена Ленина Библиотека СССР имени В.И. Ленина.)

O lucrare remarcabilă pentru cunoașterea literaturii popoarelor ai căror soli au participat la cel de-al VI-lea Festival al Tineretului și Studenților de la Moscova. În ordinea alfabetică a țărilor se recomandă literatura beletristică și despre arta fiecărei țări. Lucrarea se încheie cu recomandarea lucrărilor de istorie generală a literaturii și a artei și cu un indice pe nume de autori din străinătate, precum și unul al cărților pe care le cuprinde.

Des bibliothèques publiques pour l'Asie. Stage d'études de Delhi. [Bibliotecii publice pentru Asia. Stagiul de studiu de la Delhi]. (Paris), UNESCO, (1957). (Manuels UNESCO à l'usage des bibliothèques publiques, 7). 187 p. + 5 f. illustr.

În octombrie 1955 s-a ținut la Delhi prima reuniune internațională închinată problemelor dezvoltării bibliotecilor publice în Asia. Manualul UNESCO nr. 7 prezintă, în patru capitole (I. Organizarea bibliotecilor publice în Asia; II. Publicații și alt material de lectură; III. Biblioteca publică în serviciul copiilor și IV. Anexa) documentele lucrărilor acestei reuniuni la care au participat 46 de experți din 11 țări asiatice (Afganistan, Australia, Filipinele, India, Indonezia, Japonia, Malaezia și Borneo, Nepal, Pakistan, Siam, și Uniunea Birmană). Între propunerile mai importante ale reuniunii sînt de remarcat: instituirea de biblioteci publice gratuite, înmulțirea experiențelor cu biblioteci pilot Unesco, crearea de centre naționale pentru producerea de lucrări ușor de citit și crearea de biblioteci pentru copii.

FUCHS, HERMANN: *Kurzgefasste Verwaltungslehre für Institutsbibliotheken*. Mit einem Anhang: Regeln für die alphabetische Katalogisierung [Scurt manual de administrație pentru bibliotecile de institute. Cu o anexă: Reguli pentru catalogarea alfabetică]. Wiesbaden, Otto Harrassowitz, 1957. VIII + 132 p.

Intocmită în primul rînd pentru bibliotecile institutelor universitare, dar și pentru alte biblioteci de specialitate (de cercetări, de întreprinderi etc.) lucrarea tratează despre problemele specifice administrării acestei categorii de biblioteci, în opt capitole (p. 3—40: Creșterea, Inventarierea, Marcarea, Catalogarea, Legarea, Alte probleme administrative, Valorificarea, Colaborarea bibliotecilor cu Biblioteca Universității), însoțite de cîteva observații finale și o scurtă bibliografie (p. 42).

Anexa, mult mai întinsă (p. 43—127) prezintă regulile pentru catalogarea alfabetică întocmite pe baza Instrucțiunilor prusiene din 1899, dar adaptate la condițiile bibliotecilor de specialitate. Un indice pe materie permite orientarea în cuprinsul cărții.

Lexikon des Buchwesens. [Lexicon de bibliologie]. Herausgegeben von Joachim Kirchner. Band I—IV. Stuttgart, Anton Hierseman, 1952—1956.

Cu partea a II-a a volumelor de ilustrații a luat sfîrșit publicarea importantului lexicon german de bibliologie, a cărui apariție începuse acum cinci ani. Întreaga lucrare se compune din patru volume: I: A—K; II: L—Z; III: *Abbildungen*, Teil I; IV: *Abbildungen*, Teil II.

Lexiconul, redactat cu participarea unui mare număr de specialiști, cuprinde noțiuni tehnice, articole istorice și statistice și reprezintă o versiune mai accesibilă a celui alt *Lexikon des gesamten Buchwesens* publicat sub redacția lui Kirchner și Löffler în 1935—1937 și de mult epuizat. Lucrarea depășește, însă, ca tematică și tratare, cercurile bibliologilor specialiști și poate fi utilizată cu folos de „cercuri largi de prieteni ai cărții, librari, tipografi, tehnicieni și artiști grafici”. De un deosebit ajutor sînt cele două volume de ilustrații (III și IV), între care aflăm și o reproducere de pe *Octoihul* lui Macarie (Cetinie 1494). Semnalăm, în sfîrșit, prezentarea datelor de la noi în articolele: *Bibliografia română* (p. 661), *Bibliotecile românești* (ib.), *Tiparul românesc* (ib.), *Editurile românești* (p. 661—662).

Calendarul nostru

19 septembrie 1882. S-a născut în satul Cenade din Transilvania scriitorul *I. Agîrbiceanu*. Din anul 1906, cînd îi apare primul volum, el a dăruit literaturii noastre peste 80 de cărți: schițe, povestiri, nuvele, romane, scenete, evocări, amintiri și foiletoane. Romanele sale *Arhanghelii Războiul lui Sf. Petru și Sectarii* marchează clementele cele mai importante ale creației sale epice întinse, precum și succese ale romanului nostru între cele două războaie mondiale. Astăzi scriitorul trăiește la Cluj înconjurat de dragostea și stima cititorilor săi.

De consultat: Agîrbiceanu, I.: *Arhanghelii*. București, E.S.P.L.A., 1956, 552 p. cu ilustr. (Prefața de Mircea Zăciu, p. 5—25); Agîrbiceanu, I.: *Pagini alese*. București, Editura tineretului, 1956, 231 p. cu portr. (Prefața de Mircea Zăciu p. 5—14) (Biblioteca școlară); Agîrbiceanu, I.: *Schițe și povestiri*. București, E.S.P.L.A., 1954, 256 p. cu portr. (Cuvînt înainte al editurii, p. 3—12) (Biblioteca pentru toți); Negoită, I.: Valori stilistice în nuvelele lui Agîrbiceanu. *Viața românească*, 1957, nr. 4, p. 180—198; Tomuș, Mircea: *Arhanghelii*. [Recenzie.] *Steaua*, 1956, nr. 11, p. 87—90; Zăciu, Mircea: *Ion Agîrbiceanu*. București, E.S.P.L.A., 1955, 116 p. (Mica bibliotecă critică); Zăciu, Mircea: *Ion Agîrbiceanu*. *Literatura realistă între 1920—1944*. *Viața românească*, 1955, nr. 1, p. 212—240; Zăciu Mircea: *Ion Agîrbiceanu*. *Amintirile. Tînărul scriitor*, 1956, nr. 9, p. 103—104.

21 septembrie. Se împlinesc 125 de ani de la moartea scriitorului englez Walter Scott. (vezi „Călăuza bibliotecarului” 1956, nr. 7, p. 39).

24 septembrie 1802. Moare scriitorul *A. N. Radiscev*. Născut în anul 1749 într-o familie nobilă, Radiscev și desăvîrșește studiile la Leipzig, de unde, în anul 1771 se întoarce în Rusia. La sfîrșitul anului 1788 Radiscev termină opera *Călătorie de la Petersburg la Moscova* care stîrnește ura țarinei Ecaterina a II-a, părerea ei fiind că Radiscev „este un răzvrătit mai mare decît Pugaciov”. Cartea este interzisă, scriitorul închis în celebra fortăreață Petropavlovsk, judecat și condamnat la moarte. Sub presiunea opiniei publice progresiste, țarina este nevoită să-i comute pedeapsa în exil pe 10 ani în Siberia. După moartea Ecaterinei, Radiscev s-a putut întoarce în Rusia. Țarul Alexandru I i-a ridicat pedeapsa și l-a numit în Comisia legislativă înlocuită de el. Fire dreaptă, cinstită, Radiscev intră în conflict cu ceilalți membri ai comisiei. Discuțîndu-se odată pedeapsa ce trebuia acordată unui boier care a ucis pe iobagul altui boier și membrii comisiei propunînd amendarea criminalului, Radiscev redactează un memoriu *Despre prețul unor oameni uciși* în care relua vechile sale păreri revoluționare. Avînd de ales în a face compromisuri sau a lua înapoi drumul Siberiei, Radiscev a preferat să se sinucidă.

De consultat: Evgheniev, B.: *A. N. Radiscev*. 1749—1802. Monografie. București. Cartea Rusă, 1953, 231 p.; Forș, Olga: *Radiscev*. Roman. Traducere de Al. St. Medeleni și M. Roșca. București, Cartea Rusă, 1955, 495 p.; Radiscev, A. N.: *Călătorie de la Petersburg la Moscova*, Ediția 2-a. Traducere revăzută. Traducere de S. Sanielevici. București, Cartea Rusă, 1956, 240 p. + 1 f. portr. (Prefața de Tatiana Nicolescu, p. 5—21).

29 septembrie 1902. Moare în urma unui accident, asfixiat de gazele emanate dintr-o sobă încălzită, celebrul scriitor francez *Emile Zola*. Născut în anul 1840, Zola debutează în literatură la vîrsta de 22 ani cu romane prea puțin remarcabile. Reputația de mare scriitor și-a stabilit-o începînd din anul 1871 cînd a dat la iveală primele volume din seria Rougon-Macquart prin care el urmărește istoria naturală și socială a unei familii sub cel de-al doilea imperiu. Vasta operă de prozator a lui Zola este completată și de cîteva lucrări remarcabile de critică literară.

De consultat: Mavrodin-Stănescu, Irina: *Observații asupra realismului ultimelor romane ale lui Zola*. *Analele Universității „C. I. Parhon”* — București. St. soc. Filolog. 1956, nr. 7, p. 235—245; Zola, Emile: *Excelența Sa Eugène Rougon*. În romînește de Emil Serghie, București, E.S.P.L.A. 1957, 421 p., + 1 f. portr. (Cuvînt înainte de Theodosia Ioachimescu, p. 5—10) (Clasicii literaturii universale); Zola, Emile: *Izbinda familiei Rougon*. În romînește de Al. Dimitriu-Păușești, București, E.S.P.L.A., 1957, 443 p. + 1 f. portr. (Cuvînt înainte de Irina Mavrodin Stănescu p. 5—9) (Clasicii literaturii universale).

Știri din lumea CĂRȚILOR și a BIBLIOTECILOR

Biblioteca regională Schwerin (R.D.G.) a organizat în iarna acestui an „Seri ale bibliotecii”. Ele aveau ca scop popularizarea bibliotecii în rândurile maselor largi ale populației. Serile avînd ca temă *Comorile culturale ale finutului*, s-au bucurat de succes, atrăgînd un număr mai mare de vizitatori. Un recitator dotat a dezvăluit frumusețile artistice ale literaturii vechi din țînut. În referatele ținute în comun cu Societatea de geografie, Societatea pentru răspîndirea științei și culturii, etc. a fost popularizată și biblioteca

★

Directorul secției muzicale a Bibliotecii Centrale de Stat din Berlin dr. Köhler a ținut la radio-Berlin o conferință cu titlul *Secția muzicală a Bibliotecii Centrale de Stat — izvor de cercetări științifice muzicale*.

Pe lîngă o analiză temeinică a importanței bibliotecilor muzicale în cercetările și practica muzicală, conferința a mai cuprins un scurt istoric asupra secției muzicale a Bibliotecii, precum și date asupra organizării secției în prezent.

★

Potrivit unei recente date statistice fiecare al 10-lea locuitor din Republica Democrată Germană frecventează bibliotecile publice care funcționează în 900 centre din țară.

★

În fiecare din cele 6 republici federative ale Jugoslaviei există cîte o bibliotecă centrală, care are rolul de bibliotecă națională a republicii respective.

Cea mai veche și mai mare este Biblioteca Universitară din Zagreb, capitala Croației. Creată în 1606 pe lîngă colegiul jezuit din Zagreb, a fost încorporată în 1874 universității croate înființată atunci. Încă în prima parte a secolului 19 s-a încercat ca ea să devină Biblioteca Națională, dar numai după 1874 această încercare a fost încununată de succes. Acest dublu caracter de bibliotecă științifică și de bibliotecă națională

l-a păstrat pînă azi. După 1945, cînd a devenit Biblioteca Centrală a Republicii Croate, s-a dezvoltat mult. Fondul ei de cărți se ridică azi la circa 530.000 volume.

★

Sub îngrijirea Asociației Canadiene a bibliotecarilor a fost turnat filmul *Profesiunea de bibliotecar*. Asociația proiectează să folosească acest film în cadrul campaniei pe care o desfășoară pentru îmbunătățirea metodelor de recrutare a bibliotecarilor.

★

În urma unei legi recent promulgată de guvernul egiptean, relativ la organizarea Consiliului Național de Cercetări, Centrul de Documentare Științifică și Tehnică creat în anul 1954, și-a schimbat denumirea în Divizia de Documentare Științifică și Tehnică. Diversele servicii (bibliotecă, documentare, lucrări bibliografice, traduceri) sînt acum unități separate, avînd însă aceleași funcții ca și înainte. Divizia se va îmbogăți cu noi unități pe măsura nevoilor, urmărind prin activitatea depusă de a pune la dispoziția oricărui cetățean care se interesează de probleme științifice și tehnice documentația necesară.

★

Un grup internațional de cercetători studiază în prezent documente vechi creștine la muzeul copt din Cairo. E vorba de 13 cărți din prima jumătate a secolului IV, găsite în 1946 de niște țărani în apropiere de El-Casr-Va-Saiad și care aduc lumini noi în studiul primelor începuturi ale creștinismului oriental.

★

Biblioteca universitară din Uppsala a editat de curînd o monografie bogat ilustrată asupra prețiosului manuscris al Bibliei lui Wulfila. Lucrarea are ca titlu *Codex Argenteus. Biblia de argint din Uppsala* și a fost întocmită de Dr. Fonnes Kleberg, directorul bibliotecii universitare din Uppsala.